

Tegen beter weten in 2

Verhuur van stadskerken: waar ligt de grens? 5

Als er weinig kinderen in de kerk komen 9

Handboek gereformeerd kerkrecht 10

Ons' Lieve Heer op solder 15

In de leer bij Mozes

DOOR DS. REINIER GOSKER, DE WIJK

Exodus lezen als een boek van bevrijding is iets wat we al eeuwenlang doen. We krijgen er blijkbaar geen genoeg van. Maar dat is logisch in een wereld waar vrijheid verloren gaat als ze niet in praktijk gebracht wordt.

Naar aanleiding van het zojuist verschenen Exodusboek van de hand van de auteur Jonathan Sachs organiseert de Classicale Kerk en Israël Werkgroep Overijssel-Flevoland van de PKN een dagconferentie voor belangstellenden. Het thema luidt: In de leer bij Mozes. Leiding geven aan je gemeente, hoe doe je dat?

Volgens Sacks vertegenwoordigt Mozes een nieuw soort leiderschap. Mozes zou een unieke combinatie van profeet, bevrijder en wetgever zijn, de stem van God tot zijn volk, de stem van zijn volk tot God. Zouden predikanten, kerkelijk werkers en ambtsdragers bij het vormgeven van leiderschap in hun gemeenten iets kunnen leren van Mozes?

Sachs
De meeste mensen kennen

Mozes leidde het volk Israël uit Egypte. Hij vertegenwoordigt een nieuw soort leiderschap.

Mozes, maar wie is Jonathan Sacks? Jonathan Sacks is een begenadigd schrijver. Wat hij te zeggen heeft is altijd ter zake en verrassend.

Ook is hij voormalig opperrabbijn van Groot-Brittannië en lid van het Britse Hogerhuis. Een unieke mix van politiek, religie, jodendom, wetenschap en samenleving, samenvloeiend in een persoonlijke geloofsovertuiging die Sacks in heldere bewoordingen aan het papier weet toe te vertrouwen. Hem lezen is een lieve lust. Hem begrijpen niet moeilijk. Hem beamen een uitdaging.

Waarheid
Jaren geleden maakte Sacks indruk op mij. Hij zette een vraagteken achter de idee dat de waarheid universeel zou zijn, terwijl ik daar diep in mijn hart van overtuigd was. Als alternatief wees hij mij op het bijbels monotheïsme waarin de éénheid van

God gevonden wordt in de diversiteit van de schepping. Zou ik, wat Sacks hier beweert, in mijn geloof kunnen integreren? En hoe dan? Zijn er meer wegen naar God dan alleen in Jezus Christus? Maar waarin is Jezus dan zo bijzonder, dat ik dat wil vasthouden? Is dat het appèl dat hij door middel van het evangelie op mij doet om alles achter me te laten en als Abraham op weg te gaan naar het land dat God ons zal laten zien? Zoiets?

Exodus
Inmiddels zijn we vijftien jaar verder. Het ene na het andere boek van Jonathan Sacks wordt in het Nederlands vertaald. Eind vorig jaar begon de publicatie van een vijfdelige serie onder de verzamelaar 'Verbond en dialoog - joodse lezing van de Tora'. De serie zal een verzameling bevatten van telkens vier essays bij elk van de drieënvijftig parasjot (wekelijkse Tora-lezingen in de

synagoge). In totaal dus meer dan tweehonderd korte essays!

Actueel
Het eerste van de vijf delen is zojuist verschenen. 'Exodus, boek van de bevrijding'. Het komt precies op tijd. Als alternatieve lezing staat het Bijbelboek Exodus vanaf februari 2020 voor zeventien zondagen op het kerkelijk leesrooster. De essays zijn meeslepend geschreven. Het gaat hierbij niet om vers-voor-vers verklaringen of (ver)taalkundige hoogstandjes. Maar om toelichting, commentaar bij de tijd. Sacks laat zien hoe 'de Tora een commentaar op het leven is en het leven een commentaar op de Tora'.

Reinier Gosker is voorzitter Kerk en Israël werkgroep Overijssel-Flevoland en secretaris Protestantse Raad voor Kerk en Israël.

De conferentie vindt plaats op maandag 2 maart in Helldoorn. Kosten € 20,- incl. lunch. Info: E reiniergosker@gmail.com T 0522 - 855 872.

Commentaar

Wees trots op de boer

DOOR DS. TAMMO OLDENHUIS, COEVORDEN

Het gaat onvoorstelbaar goed met de Nederlandse landbouw. De exportcijfers die vorige week bekend werden, liegen er niet om. Voor maar liefst 95 miljard euro werd geëxporteerd. Op de wereldranglijst staat het kleine Nederland op de tweede plaats achter Amerika. Ik vind dat iets om trots op te zijn. Trots op onze boeren die zoveel geld binnen brengen en voor zoveel werkgelegenheid zorgen. Die door de beste landbouwmethoden ter wereld dit resultaat hebben bereikt. Bijna nergens ter wereld is het dierenwelzijn zo goed geregeld als hier. Hulde aan de boerenstand!

Natuurlijk gaat er wel eens wat mis, maar in welke sector niet, zou ik zeggen. Ik kan mij mateloos ergeren aan de beschuldigende vinger naar de boerenstand als de grootste boesdoeners als het gaat om het milieu. Een schreeuwder van D66 riep een tijd geleden dat de veestapel met de helft terug moest. Wat een ongelovige oerdomme uitspraak! Terecht dat de boeren hun trekkers bestegen om te protesteren. Uit de exportcijfers wordt duidelijk dat ons kleine land een heel grote voedselvoorzieners is voor heel veel wereldbewoners. Na het bekend worden van deze cijfers zou je toch een lovend woord mogen verwachten uit Den Haag. Ik heb nog niets gehoord. Daar zijn ze er zeker nog niet van op de hoogte dat door de boeren zelf al veel gedaan is aan het terugdringen van CO₂:sinds 1990 een daling van 50 procent. In Haagse kringen willen ze maar al te graag de boerenstand de nek omdraaien en zo de kip met gouden eieren slachten. Hoe dom kun je zijn!

Nog geen abonnee?

MAAK SNEL KENNIS!

Zie achterpagina

Themadienst 'Met Heel Mijn Hart'

In de Kruiskerk in Diever vindt een bijzondere dienst van zingen, geloven en beleven plaats. 'Met Heel Mijn Hart' is het thema, waaraan ook The Choir Company, onder leiding van Maarten Wassink, meedoet. Samen met het koor, de solisten en de band kunnen de aanwezigen Nederlandse liederen beluisteren en meezingen.

Zondag 2 februari, 19.15 - 20.30 uur, Diever, Kruiskerk, gratis (collecte)

Studiedag met Ben Tiggelaar

Het Evangelisch College in Almere organiseert een praktijkgerichte studiedag voor kerkleiders. Ben Tiggelaar komt spreken over 'Verandertrajecten in de gemeente'. Daarbij draait het om de vraag hoe leiders in de gemeente met veranderingen om kunnen gaan, niet alleen reactief maar ook proactief. Meer hierover op pagina 12.

Zaterdag 8 februari, 10.00 - 13.30 uur, Almere, Wegwijzer, Missiecentrum, Makassarweg 80, gratis

Water en Jeduthun in Oldemarkt

Wat hebben water en muziek met elkaar te maken? Dat laat christelijke muziekvereniging Jeduthun Oldemarkt horen tijdens een spetterend concert. Thema van dit middagconcert is: Water. Het korps en de jeugdband werken samen en Henk Braad bespeelt het orgel.

Zondag 16 februari, 14.30 uur, Oldemarkt, Nederlands Hervormde kerk

Seniorenmiddag in Daarlerveen

Voor de inwoners van Daarlerveen en wijde omgeving wordt door de toneelgroep 'De Jeugd van Vroeger' uit Ommen het blijspel 'Onderdak gevraagd' opgevoerd. Het stuk staat borg voor een dik uur zorgeloos genieten. Vooraf is er koffie en thee. De toegang is vrij, met dank aan de Stichting Ouderen reizen Daarlerveen (sponsor) en Dorcas Vroomshoop (rekwisieten).

Woensdag 12 februari, Daarlerveen, De Schoof, Brugstraat 10, 14.00 uur, info: Roelof Hekman, 0546-643151

Concert 'Wintertime' in WHZ-hal

Heerlijk, die wintertijd. Vooral als je in een warme zaal kunt genieten van een winters concert. Take Five treedt op, bestaand uit Annette Jumelet (viool), Leon Koppelman (panfluit), Peter Koetsveld (klarinet), Marien Stouten (orgel) en Jan Peter Teeuw (vleugel). Ze hebben al twee albums opgenomen en treden regelmatig op door het hele land. Het ensemble kenmerkt zich door een frisse klank en originele repertoirekeuze. Alle muziek voor Take Five wordt door Jan Peter en Marien zelf gearrangeerd. Reserveren: tel. 0572-371838, mail: adhuetink@gmail.com. De toegangsprijs is inclusief koffie, thee en koek en na afloop een hapje en drankje.

Zaterdag 1 februari, 15.00 uur, Lemelerveld, WHZ-hal, Grensweg 17, € 16 (t/m 12 jaar gratis) www.huetink-royalmusic.nl

Lezing werpt nieuw licht op Mozes

Rabbin Tamarah Benima geeft een lezing over het onbekende van Mozes. Mozes, die zijn loopbaan met een geweldsdaad begon is ook later niet de belichaming van voorbeeldige harmonie. Integendeel! Hij heeft meerdere keren schoon genoeg van het volk dat hij moet leiden. Zijn schaduwkanten en meer mystieke momenten komen aan bod tijdens deze lezing. En wat heeft Mozes met multi-ethniciteit te maken? Wie was de Kusjitiese vrouw met wie hij was getrouwd? Is zij dezelfde als de Midjanitische Tsippora, de moeder van zijn kinderen?

Donderdag 6 februari, 19.45 uur, Assen, Opstandingskerk, Wilgenbeemd € 7,50

Van dope naar doop

Als zijn ouders gaan scheiden is Michael nog maar vijf. Hij is z'n kompas kwijt en het gaat bergafwaarts met dat eens zo lieve ventje. Kattenkwaad, vechtpartijen, overvallen, jeugdgevangenis. Dan volgen de drugs, die hij niet alleen gebruikt, maar ook bezorgt. Tijdens een avondje stappen ontmoet Michael Hilda en het is liefde op het eerste gezicht. Ze gaan al gauw samenwonen en Hilda raakt zwanger. Maar in diezelfde tijd ontdekt Hilda het ene geheim na het andere. Michael gaat vreemd en gebruikt meer drugs. Als hun tweede kindje wordt geboren is hij een junk geworden die alleen maar aan zichzelf denkt. Totdat Jezus 'inbreekt' in zijn leven. Michael Goossen vertelt erover bij Warming Up. Inclusief soep en een broodje.

Zondag 9 februari, 16.45 uur, Wierden, Dorpskerk (Hebron), Burg. v.d. Bergplein 3, gratis

Tegen beter weten in

Hij komt niet op je verleden terug, maar begint opnieuw met je. Elke morgen weer.

Goed is de HEER voor wie hem zoekt en alles van hem verwacht.

Klaagliederen 3: 25

DOOR **DR. KO HEKMAN, ASSEN**

Bewoners van Juda klagen hier over de hachelijke situatie waarin zij zich bevinden. Het is 586 voor Christus. De Babyloniërs hebben Jeruzalem ingenomen en verwoest.

Puinhoop

De mensen die overgebleven en achtergebleven zijn, voelen zich bedreigd door de buurvallen. Jeruzalem is een puinhoop. Zal hun leven nu ook een volledige puinhoop worden? Zal God nu helemaal zijn vingers van hen aftrekken?

De vijand staat te juichen. Ze

roepen het uit: laat God helpen! Ze houden vol. In het vertrouwen dat de Here goed is voor wie hem zoekt en op hem wacht. Hij is immers trouw. Dat is de aloude belijdenis. In geloof grijpen ze hierop terug. Daarom, er is ruimte voor hoop op een betere toekomst. Een beroep op God is toch niet vergeefs? God zal reageren. Zij weten te wachten.

Paradox

Ook hier weer: het geloof is zo paradoxaal. Je hebt geen hoop meer op de Here, maar toch blijft je niets anders over dan op Hem hopen. In je ziekte, in je zorgen, in je kapotte relaties, in de puinhopen van je leven, in een chaotische wereld. Het is makkelijk, vaak ook begrijpelijk: God vaarwel te zeggen. Moeilijker wordt het, dat je ondanks

alles het niet kunt laten te hopen dat God van zich laat horen. Zich aan je gelegen laat liggen. In al je problemen en vragen is het een hopen tegen beter weten in. Je kunt niet accepteren dat God je in de steek laat. Hij is toch goed voor de mens die Hem zoekt en alles van Hem verwacht! Je kunt het niet laten. Je blijft je vastklampen aan Hem. Waarom? Hij heeft je opgemerkt, en wil niet zonder jou. Dat weet je.

Op zoek naar God

Als alles wegvalt, blijft één adres over, dat van God. Hij is immers trouw. Hij komt niet op je verleden terug, maar begint opnieuw met je. Elke morgen is zijn barmhartigheid nieuw. Je zoekt God. En wie zoekt zal vinden, zegt Jezus. Om te ontdekken dat je al door God

gevonden bent. Dat Hij een open oor voor je heeft. Zo mag een mens God ervaren, in het geloof. Zo mag een mens met Hem omgaan. Zo gaat het ook hier in de Klaagliederen. De gelovige spreekt hier.

Niet bang

Het wil niet zeggen dat het je dan alles voor de wind gaat. David weet er van mee te praten. Maar dan, zegt David in Psalm 23, al ga ik door een diepdal, ik ben niet bang, want U gaat met mij mee. Dat is Gods goedheid. Wie tegen beter weten in blijft hopen dat God bij je zal zijn, gaat veilig.

Dan is te zeggen: Of ik leef of sterf, Ik blijf bij u en u blijft bij mij, mijn God. Heer ik wacht op U.

polderpraat

HMV

DOOR **DR. GERHARD HEERINGA, SWIFTERBANT**

Op mijn verjaardag kwamen mijn zoons met een platenspeler aanzetten. Grammofoons zijn hot en vinyl is booming. Als je tegenwoordig nog een beetje serieus genomen wilt worden, moet je op zijn minst een platenspeler in huis hebben. Zo gezegd, zo gedaan. Het ding werd uitgekapt, ik dook de zolder op en vond een bak volgepakt met nostalgie, voornamelijk uit de jaren zeventig. Veel van die

GEZAMENLIJK SCHAARDEN WE ONS RONDONDEZE GRAMMOFOON EN LEGDEN AANDACHTIG ONS OOR TE LUISTER.

platen had ik gekocht tijdens mijn militaire dienstitijd in Seedorf en in een Amerikaanse taxfreeshop in Bremen. Of was het Emden? Hoe dan ook, in die bak zat naast wat klassiek werk ook Focus, CCR, Graham Nash (mijn jeugdheld) een schitterend Woodstockalbum (nu een collectoritem), het Weihnachtsoratorium, Johnny Jordaan en Johnny Cash.

Ik zal u verder niet vermoeien met mijn muzieksmaak, die iets en soms veel zegt over jezelf. Het gaat er me vooral om wat daarna gebeurde: gezamenlijk schaarden we ons rondom deze grammofoon en legden aandachtig ons oor te luister. Muziek op

een platenspeler is anders dan muziek op de radio, CD of Spotify. Je bereidt je voor, je gaat er voor zitten. En ook al zit er hier en daar een krasje in, het is op een of andere manier échter en authentieker, minder ingeblikt en dichter bij de werkelijkheid die altijd weerbarstig is.

Ik moest ineens denken aan dat oude platenlabel His Master's Voice (HMV). met het opvallende beeldmerk: een wit hondje, Nipper genaamd, dat zijn oren spitst bij een luidspreker van een ouderwetse grammofoon, om te luisteren naar de stem van zijn baasje: "His master's voice".

En gek, ik moest ook denken (zo werkt het brein) aan de proloog in de Regel van Benedictus aan zijn broeders monniken: "Luister mijn zoon naar de richtlijnen van je leraar en spits het oor van je hart. Neem volgaarne de raadgevingen van een goede vader aan en breng ze daadwerkelijk in de praktijk".

Luisteren en instemmen. Luisteren is geen kunstje, geen modieuze foefje of maniertje, het is veel meer dan een vaardigheid die je in een cursus leert. Luisteren is een levenshouding en levenskunst. Levenslang leren luisteren om zomaar te horen: HMV!

Via deze rubriek, met nieuws uit de protestantse kerken in Drenthe, Overijssel en Flevoland, worden wekelijks duizenden lezers geïnformeerd over het kerkelijk leven in de eigen regio. Aan het plaatsen van gemeenteberichten zijn geen kosten verbonden. Alleen digitaal aangeboden informatie wordt opgenomen en zo lang er voldoende ruimte is. Meer info via Henriëtte Gerfen, tel.: 0546 - 577475, e-mail: henriette@topic-cc.nl

Drenthe

AALDEN

Contactpersoon: Kerkstraat 16, 7854 PG Aalden tel. 0591-371538
Kerkdienst 2 febr.: **GK Aalden 10.00** ds B. Breuness, Aalden. **Organist:** Hans de Graaf. **Oppas:** aanwezig. **Collecten:** 1. KiA-werelddiaconaat. 2. Kerk.

BOVENSMILDE

Kerkdienst 2 febr.: **10.00** ds. A. Riepma, Assen. **Organist:** Gea Hatzmann. **Paaskaars aansteken:** Manon v/d Hoek. **Collecten:** 1. KiA-Werelddiaconaat. 2. Pastoraat. Bij de uitgang: eredienst. **Knd.:** Leonie Blomsma. **Oppas:** indien nodig aanwezig. **10.00** jeugdkerk.

Voedselbank. Op 2 febr. is er inzameling van boodschappen voor de voedselbank.

Koffie drinken. Na afloop v/d dienst is iedereen welkom om gezamenlijk koffie/thee of fris te drinken.

Jeugdkerk. Graag verwelkomen we jullie weer op de 1e zondag van de maand bij de jeugdkerk. Het thema is bij het schrijven van dit stukje nog niet vastgesteld, maar ga er vanuit dat het vast weer leuk en zinvol gaat worden. We proberen vanuit een Bijbelgedeelte te spreken over onszelf. Waar herkennen we iets en waar helemaal niet? Wat kunnen we leren? Als je erover nadent is het eigenlijk heel bijzonder dat zo'n oud boek als de bijbel ons nog steeds iets kan leren...Naast dit (leer-)gesprek delen we lief en leed, en steken we kaarsjes aan voor wie in onze gedachten zijn. Tot dan!

Vrouwenver. H.V.G. – Draagt Elkanders Lasten komt 5 febr. om 19.45 uur samen in het gebouw achter de Waterstaatskerk.

Oud Papier. Op 1 febr., vanaf 9.00 uur, komen we weer langs om het oud papier bij u op te halen.

COEVORDEN

Contactpersoon: mw. J. Kramer-Gossen, Eendrachtstr. 27, 7742 VJ Coevorden, tel. 0524-512538
Kerkdiensten 2 febr.: **GK 10.00** ds. H. Nagelhout. **Organist:** Jan Kamphuis. **Knd.:** groep 1 t/m 8. **Oppas:** Linda Oldenhuis en Amber. **Bloemendienst:** mw. H. Oudhuis. **Collecten:** 1. KiA-werelddiaconaat. 2. Kerk. Deurcollecte: ouderenwerk.

DIEVER

Contactpersoon: mw. L. Dolsma-Maat, Kalteren 6, 7981 LR Diever, tel. 0521-592114
Kerkdienst 2 febr.: **10.00** ds. B. van Werven. **H.A. Knd.:** groep 1 t/m 6. **19.15** ds. B. van Werven. **Evang.-dienst m.m.v.** projectkoor van de Choir Company o.l.v. Maarten Wassink.

EMMER-COMPASCUUM

Kerkdienst 2 febr.: **10.00** zangdienst. Er zullen liederen gezongen worden die opgegeven zijn. De leiding is in handen van

de prioniers. Aansluitend aan de dienst is er koffiedrinken en een informele gemeentemorgen deze morgen wordt afgesloten met een gezamenlijke lunch. **O.v.d.:** mw. H. Kiers en mw. B. Tuit. **Diakenen:** mw. G. Westerdijk en mw. I. Boer. **Organist:** Anne Unij. **Oppas:** Rennie Roffel. **Beamteam:** Mark. **Gastdames:** mw. H. Huguen en mw. N. Lamfers. **Autodienst:** fam. T. Buter: mw. Huizing; fam. D. Pruijm: fam. Potze. **Collecten:** 1. Kerk. 2. Spaarcollecte. 3. Diaconie.

ERICA

Contactpersoon: dhr. M. Boekeloo, De Welhaak 34, 7887 HK Erica
Kerkdienst 2 febr.: **9.30** ds. H. Klaassens. Kerk- School- Gezinsdienst. **Collecten:** 1. Pastoraat. 2. Diaconie. Bij de uitgang: pastoraat. Oppas en knd.

GEES

Contactpersoon: mw. H. Elders-Sikken, Dorpsstraat 10, 7863 PC Gees, tel. 0524-581992
Kerkdienst 2 febr.: **11.00** ds. H. Jumelet, Erica. **Kaars aansteken:** Lukas Aasman. **O.v.d.:** Harry Euving. **Organist:** Jan Klok. **Oppas:** Renate Wolswinkel en Malissa Pijpstra. **Collecten:** 1. KiA-Werelddiaconaat. 2. Diaconie. 3. Onderhoud. **Bloemengroet:** fam. H. Renting. **Autodienst:** fam. H. Euving (290917). Na de dienst is er koffiedrinken. **Jarig.** Dhr. G. Biesbroek, 9 febr.: 87 jaar, De Brinkies 1 7863 TM Gees. Van harte gefeliciteerd, een fijne dag en Gods zegen voor het nieuwe levensjaar toegewenst.

KLAZIENAVEEN

Contactpersoon: mw. G. Velzing-Hessels, Noorderkeerring 6 b, 7891 CX Klazienaveen, tel. 0591-312007
Kerkdienst 2 febr.: **9.30** dhr. J. van Vondel. **O.v.d.:** mw. D. de Jong-Beuker. **Organist:** Gea Fictorie. **Collecten:** 1. Pastoraat. 2. Kerk. Bij de uitgang: onderhoud gebouwen. **Welkomstcie.:** B. Fictorie. **Weeksluiting Dillehof: 31 jan. 19.00** ds. G. de Klein. **Organist:** Marc Bruinewoud.

NIEUW-AMSTERDAM/ VEENOORD

Contactpersoon: Noorderkerk, mw. G. Visser-Rigtering, Aletta Jacobsstr. 70, 7844 PB Veenoord, tel. 0591-553482
Kerkdienst 2 febr.: **10.00** ds. E. van der Meulen. **O.v.d.:** mw. L. Pals. **Organist:** dhr. H. Vugteveen. **Koster:** dhr. R. Rabbers. **Collecten:** diaconie. Bij de uitgang: orgelfonds. **Oppas:** Ineke Groothuis. **Knd.:** Angela Feijen-

NIEUWS VOOR HET GZ?

Mail naar nieuws@
gezamenlijkzondagsblad.nl
Gratis plaatsing!

Vreeman. **Kaars aansteken:** Yoeri Pals. **Bediening beamer:** Ada van Breevoort. **Ontvangst:** fam. Hobers. **Bloemendienst:** fam. Baan. **Autodienst:** A. Kuik.

NIEUW-AMSTERDAM/ VEENOORD

Contactpersoon: Zuiderkerk, dhr. A. Meijering, Middenweg 78, 7844 KX Veenoord, tel. 0591-551346
Kerkdienst 2 febr.: **10.00** ds. E. Wisselink. **Organist:** mw. Willy Misker/Jan Lenselink. **Collecten:** 1. Diaconie, Werelddiaconaat. 2. Zuiderkerkgemeente. **Uitgangscollecte:** gebouwen. **Autodienst:** mw. Wolters: dhr. v/d Linden; mw. M. Meijer en mw. Jakobs: fam. A. Meijering; mw. G. Horstman en mw. Groothuis: fam. R. Kiers. **Lector:** Ginus Oostingh. **O.v.d.:** Derk Vegter. **Bloemen:** mw. Visser. **Koster:** C. Flokstra. **Koffie:** Rijk en Gea Kiers. **Ontvangst en Nieuwsbrief:** Gert en Annie Schuiling.

25-jarig jubileum Cantorij. In de dienst op 2 febr. willen we het 25-jarig jubileum van de Cantorij vieren. Thema: 'Verbinding'. We lezen het verhaal over David die voor Saul op de lier speelt wanneer deze niet goed in zijn vel zit. Muziek verbindt mensen in welke situatie dan ook. Met woorden, zang door de Cantorij en samen zingen staan we stil bij de verschillende verbindingen die er zijn. Verbinding met jezelf, verbinding binnen/met het koor, verbinding koor - gemeente, verbinding met God. We hopen op veel mensen om er samen een feestelijke dienst van te maken. Op deze plaats wensen we de Cantorij alvast een mooi jubileumconcert toe en een feestelijke zondagmorgen!

Collecte

Werelddiaconaat(KiA). In het noorden van Oeganda is het niet makkelijk om boer of boerin te zijn. De regen wordt er steeds onvoorspelbaarder door de wereldwijde klimaatverandering. Soms is er droogte, soms staan de velden onder water. Samen met de Kerk van Oeganda steunt KiA boerengezinnen in hun strijd om het dagelijks bestaan. Boeren leren nieuwe, duurzame technieken voor productie en opslag van gewassen. Ook worden energiezuinige oventjes gemaakt, bomen opnieuw geplant, visvijvers aangelegd en bijenkorven geplaatst. Zo wordt de natuur beter beschermd en hebben boeren een stabiel inkomen. Geef in de collecte of maak uw bijdrage over via NL69RBRB0851567320 t.n.v. Diaconie o.v.v. collecte Werelddiaconaat februari.

SCHOONOORD

Contactpersoon: mw. J. Schippers-Elzing, Het Slag 9, 7848 CR Schoonoord, tel. 0591-381458
Kerkdienst 2 febr.: **De Wijngaard 9.30** ds. Katerberg, Borger. Jeugdkerk in De Rank. **Collecten:** 1. Werelddiaconaat KiA. 2. Kerk. **Knd.:** alle groepen. **Autodienst:** J. van Kleef en G. Gussinklo. **Oppas:** Evelien Vos en Anouk Zwiers. **Bloemengroet:** fam. H. Oving. **7 febr.** is er weer het spel Sirkelslag, het landelijke spel van de PKN. Dit wordt vast weer een mooie en gezellige avond. De

jeugd doet er met veel inzet en plezier aan mee.

Overijssel

DAARLE

Contactpersoon: mw. W. Reefhuis, scriba, Watertorenweg 15, 7688 PX Daarle
Kerkdienst 2 febr.: **9.30** ds. J. Dekker, Lemele. **15.00** ds. B. Heusinkveld. Jongerendienst. **Organisten:** dhr. L. v/d Schootbrugge en dhr. R. Roelofs. **Knd.:** Jeanine Bosch (1, 2) en Gijsbert Immink (5, 6). **Oppas:** Ina Immink, Rolien Voortman en Marlies Bartels. **Collecten:** KiA werelddiaconaat; 15.00 uur: jeugd. **Bloemen bezorgen:** Aly Veurink. **Jarig.** 19-2-2020: mw. H. Willems-Kleinjan, Piksenweg 11: 90 jaar. 21-2-2020: mw. J. Lusseveld-Horstink, Dalvoordeweg 30: 81 jaar. Jubilea. 1-2-2020: fam. H. Kerkdijk, 't Caphorst 21: 40 jaar getrouwd. 5-2-2020: fam. H. van Lenthe, Piksenweg 26: 55 jaar getrouwd. 13-2-2020: fam. E. Smalbrugge, Wierdenseweg 15: 45 jaar getrouwd. 'Ga met God en Hij zal met je zijn, jou nabij op al je wegen met Zijn raad en troost en zegen. Ga met God en Hij zal met je zijn.'

DEDEMSVAART

Contactpersoon: dhr. W. Jongbloed, Mendelssohnstr. 8, 7701 TS Dedemsvaart, tel. 0523-613642
Kerkdiensten 2 febr.: **Van Dedemkerk 9.30** ds. J. Zondag. H.A. Iopend. **O.v.d.:** Margareth Joosten. **Organist:** Nico Aalberts. **Lector:** Marthilde Visscher. **Gastpersonen:** Dirk en Grietje Visser van Lenthe. **Koster:** Bert en Ina ten Brinke-Withaar. **De Fontein 19.00** ds. R. Veldman, Balkbrug. H.A. zittend. **O.v.d.:** Aliejenne Beumer. **Organist:** Freddy Bruins. **Koster:** Henk Zomer. **Collecten:** diaconie. Bij de uitgang: PKW. **Kinderkerk:** groep 1 t/m 8. **Oppas:** Petra Warmelink en Michelle Breukelman. **Van Dedem Marke: 1 febr.:** ds. Tom Waalewijn. **Organist:** ds. Arjan Hagels. **2 febr.:** ds. Ard ten Brinke. **Pianist:** Fred van Dijk. **Zieken.** Hospice Familie Assenhuis, Baron van Dedemlaan 2, 7701 HT Dedemsvaart: mw. B. Meijer-Stroomberg, De Tjalk 31. Clara Feyoena Heem, Rheezerweg 73, 7771 TD Hardenberg: mw. G. Wolbink-Steen, Schuttevaer 67, afd.: De Esch; dhr. J. Prins, Rozenheim 85, unit 1, k. 3; mw. Swankhuisen, Schuttevaer 76, De Delle 7; mw. Dekker-Michel, Stegerensallee 26, unit 4, k. 2. Isala, Dokter van Heesweg 2, 8025 AB Zwolle, Postbus 10400, 8000 GK Zwolle: dhr. Muller, Markt 20. Universitair Medisch Centrum Groningen Postbus 30.001, 9700 RB Groningen: mw. C. Kuiper, Wilhelminastr. 9. **29 jan.:** **19.30 uur** Diaconie (De Antenne). **Sirkelslag.** Ben jij tussen de 12 en 16 jaar oud? Meld je dan nu aan voor Sirkelslag Young. Dit is een spannend en interactief

spel tussen jeugdgroepen uit heel Nederland. Je speelt het spel op vrijdagavond 7 febr. in de Meule en je speelt online tegen honderden andere groepen uit heel Nederland. De avond begint om 19.30 uur, zorg dat je er dan bent! Het belooft weer een gezellige avond te worden. Aanmelden kan tot 3 febr. bij Jorien Beunk: jbeunk@pkn-dedemsvaart.nl

DEN HAM

Contactpersoon: dhr. G. Prenger, De Mute 61, 7683XT Den Ham, tel. 0546-671747, gprenger@caibway.nl
Kerkdiensten 2 febr.: **10.00** ds. M. Zoetewij, Lemele. **O.v.d.:** groep C. **Knd.:** peuters: Karin Kolkman; groepen 1 t/m 8. **Oppas:** zaal 6: Dorien Dood, Jacobien Vehof en Lian Immink. **Collecten:** 1. Diaconie. 2. Alg. Kerkelijke Arbeid. Deurcollecte: kerk. Koffiedrinken na de dienst. **Koffieschenken:** Diny Remmink en Hermien van Lochem. **GK 19.00** ds. G. Doorn, Vriezenveen. Gez. dienst. **PCOB Den Ham** nodigt u uit in het Herv. Centrum De Rank voor de ontmoetingsmiddag op 12 febr. voor de jaarvergadering. Deze middag wordt verzorgd door Hendrik en Geessie van Twente Plat. Aanvang: 14.30 uur, zaal open: 14.00 uur. Hartelijk welkom.

Dankbetuigingen. Wij willen iedereen bedanken voor de getoonde belangstelling in haar leven en het medeleven na het overlijden van onze lieve moeder, oma en opoe Leentje van der Vegt-Reuvers. Uw belangstelling in welke vorm dan ook heeft ons enorm goed gedaan. Kinderen, klein en achterkleinkinderen. Bedankt voor de vele kaarten, wensen en bezoeken; het was hartverwarmend. Jan en Dinie Nijzink.

Beste mensen, hartelijk dank voor de felicitaties die wij hebben ontvangen voor ons 40-jarig huwelijk.

Met vriendelijke groeten, Rikus en Gerry Nijmeijer. Wij willen iedereen hartelijk bedanken voor al het medeleven tijdens het ziek zijn en na het overlijden van mijn innig geliefde man, vader, opa en overopa Manne Binnenmars.

De vele kaarten, bloemen, warme woorden en bezoeken die we mochten ontvangen na het overlijden van onze lieve man, vader en opa Gerrit Nijzink zijn voor ons een grote steun geweest. Het is voor ons een fijne en troostelijke gedachte dat Gerrit veel heeft betekend voor zo velen. Wij willen u hartelijk bedanken voor al uw medeleven. Margje, Marieke, Pieter, Gerjon en Marissa.

In Memoriam Pieter Frans Visscher. In de vroege morgen van 30 dec. heeft de Here tot zich geroepen Pieter Frans Visscher in de leeftijd van 79 jaar. Hij woonde aan de Daarleseweg 32. De laatste jaren was zijn gezondheid broos. Een openhartoperatie en nierfalen maakten het er allemaal niet gemakkelijker op. Eerste kerstdag bleek hij heel erg ziek. Een opname in het ziekenhuis en operatie volgden. Na de

Vervolg van pagina 3

operatie werd hij ook nog eens getroffen door een beroerte. Hij heeft hier niet meer van kunnen herstellen. In een zestal steekwoorden op de rouwkaart wordt iets gezegd over hoe Frans als mens was: creatief, muzikaal, levensgenieter, humorvol, veelzijdig, eigenzinnig. Die creativiteit blijkt ook uit de voorkant van de rouwkaart. Daarop staat in mooie kleuren een stilleven afgedrukt wat hij ooit geschilderd heeft. Uit zijn levensloop geef ik het volgende door: hij is geboren in Lutten aan de Dedemsvaart als derde kind in een gezin van vier kinderen, waarvan vader huisarts was. Hij had een gelukkige jeugd. In 1956 verhuisde het gezin naar Hardenberg. Na het doorlopen van de UTS in Zwolle, wachtte de militaire dienstplicht. Hij had er een mooie tijd en kon daar de nodige verhalen over vertellen. Daarna volgde hij de opleiding tot tekenleraar aan de kunstacademie in Tilburg. Hij ging vervolgens als leraar tekenen en handvaardigheid werken in Vroomshoop en later Almelo. In 1966 trouwde hij met zijn vrouw Sjoukje. Hun eerste kindje kwam levenloos ter wereld. Dat was een groot verdriet. Later werden er nog 3 kinderen geboren: een dochter en 2 zonen. In 1972 verhuisden ze naar Den Ham. Na zijn pensioen is hij als vrijwilliger aan het werk gegaan als chauffeur bij de buurtbus en het taxivervoer van zieken. Ook was hij actief bij de oudheidkundige vereniging. In zijn ziek zijn putte hij samen met Sjoukje kracht uit het geloof. Vooral Psalm 68: 7 (berijmd) sprak hem aan. Daar zit alles in wat je voor je geloof nodig hebt, zei hij. Je zou het als zijn geloofsbelijdenis kunnen zien. Op zaterdag 4 januari hebben we afscheid van hem genomen in onze kerk met woorden van Psalm 139: 'waar ik ook zit of sta, ook daar houdt uw hand mij vast'. Ook met woorden die boven de rouwkaart staan: 'Als eens mijn eigen adem stopt, dan draagt mij Uw muziek'.

GOSPELCONCERT?

Mail naar nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl
Gratis plaatsing!

Frans hield van muziek en maakte muziek. Muziek is balsem voor de ziel en gaat verder dan woorden. Die hebben we soms niet meer. Maar wat meegaat na het sterven is muziek. Want zingen doen we zowel op aarde als in de hemel. In dit geloof en vertrouwen werd na de dienst zijn lichaam in de aarde gelegd op begraafplaats Dennenhof. De Here geve Sjoukje, de kinderen en kleinkinderen kracht om hun weg verder door dit leven te kunnen gaan. Een hartelijke groet uit de pastorie, in Christus verbonden.

HARDENBERG-HEEMSE

Contactpersoon: mw. C. Olsman, Vechtvoorde 5, 7772 VA Hardenberg, tel. 0523-272019

Centrum. Overleden. Op 19 jan. is dhr. Evert van 't Holt overleden op 72-jarige leeftijd. Hij woonde in de Mulderij. We leven mee met zijn familie.

Overleden. Op 23 jan. is in het hospice overleden dhr. Hendrik de Graaf (Zwaluwstr. 21). Dhr. de Graaf was 89 jaar. We leven mee met zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen, familie en vrienden.

Overleden. Op 16 jan. is Maria Koole-Kap overleden. Zij woonde aan de Jan van Arkelstraat, samen met haar man die nu achterblijft. Ze was 86 jaar. Wij leven mee met haar man, de kinderen, kleinkinderen en achterkleinkinderen.

Overleden. 18 jan. overleed Hendrik Meijer, in de leeftijd van 92 jaar. Hij woonde aan de Bruchterweg, samen met zijn vrouw. Wij denken aan zijn vrouw, de kinderen en kleinkinderen.

Bedankt. Mw. Mensonides (Badhuisplein) wil iedereen bedanken voor de felicitaties die ze kreeg voor haar verjaardag.

Zieken. Dhr. Emo Smid (Waterlelie) verblijft tijdelijk op de revalidatieafd. in CFH.

Mw. A. Tijs-de Bruijn, K Doormanlaan 20, is nog in Aleida Cramer, Meindert van der Thijnensingel 1, 7741 GB Coevorden (k. 3).

Mw. E. Nijmeijer-Prenger, Bisschopshof 7, verblijft nog in CFH.

Ook in CFH zijn mw. Bruggeman-Schutte, Gramsbergerweg, en mw. van Laar- Meilink, Schuiterstraat. Vandaag wordt Ben Bakkenes, Parallelweg, bevestigd als jeugdambtsdrager/ouderling voor de AK. Hij zal in de AK vaste afgevaardigde zijn vanuit de Cen-

trale Jeugdraad. Omdat hij in het Centrum woont wordt hij in het Centrum bevestigd.

Baalder. Mw. Trijnie Oosterkamp-Kuiper, Baalderesch 6, verblijft nog in het Clara Feijoenahem, revalidatieafd. 5. We wensen haar en haar en haar man sterkte.

Mw. Siebelink-Dogger, Schweitzerplein 9, is weer thuis uit het ziekenhuis.

Boekenmarkt 2020. Evenals voorgaande jaren wordt er op 8 febr. een boekenmarkt gehouden in de Aerninckhoff. Kijkt u nu al eens rond in uw boekenkast of u boeken gaat opruimen en voor dit doel beschikbaar wilt stellen. De opbrengst is weer bestemd voor de activiteitencie. in en rond de Witte of Lambertuskerk. Voor eventueel verdere informatie: fam. G. van Faassen, Frans Halsstr. 28, tel. 0523-263081; e-mail gerritjan.truus@hotmail.nl

LUTTEN/SLAGHAREN

Kerkdienst 2 febr.: De Lantaarn 9.30 ds. G. Zijl, Hellenoord.

Jarig. Mw. B. Hamberg-Drenthen, Meidoornst. 53, 7775 BD Lutten, 27-1-1937.

Mw. R. Seinen-Mulder, Pr. Beatrixlaan 3, 7776 AP Slagharen, 1-2-1932.

Zieken. Rina Wolf Anerweg-Zuid 17a, 7775 AN Lutten. Ze moet nog één kuur ondergaan, ze is op dit moment niet erg lekker. Er staat haar nog een spannende tijd te wachten.

Rianne Pullen-Nijmeijer, Semmelinksdijk 25, 7775 PG Lutten, is deze week uit het ziekenhuis thuisgekomen om thuis verder te herstellen

Wij wensen alle zieken en hun familie Gods kracht en nabijheid toe.

De bloemen gaan deze week met een groet van ons allen vanuit de Kruiskerk naar mw. Gé van Faassen, Anerweg Noord 106, Lutten; vanuit De Kapel naar G. Mepschen, Troostenweg 3, Schuinesloot.

MARIËNBERG

Contactpersoon: mw. Jeannet Visser-Hesselink, Ds. P. H. Wolfertstraat 35, 7692 AH Mariëenberg, tel. 0523-235724, e-mail j.visser.hesselink@gmail.com

Kerkdienst 2 febr.: 9.30 ds. K. Hazeleger, Ommen. **Beerzer-**

JEUGDDIENST?

Mail naar nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl
Gratis plaatsing!

veld 19.00 gez. dienst. **O.v.d.:** dhr. F. Timmer. **Diakenen:** B. Mellema en W. Wittenberg. **Collecten:** diaconie, kerk en gebouwen.

Jarig. Op 29 jan. is dhr. G. Heijink, Rheezerweg 78, 7795 DA Duffelen, 90 jaar geworden.

Meeleven. We leven mee met onze naaste die moeite, verdriet of zorgen kent, maar ook met hen die blijdschap en vreugde mogen delen.

Tekst. Heb jij ook die momenten met je computer? Die momenten dat je computer je vertelt dat hij, terwijl het jou even totaal niet uitkomt, binnen 10 minuten gaat afsluiten om te updaten? Waarde-

loos is dat. Bij mij gebeuren zulke momenten altijd op het moment dat ik mijn preek moet afmaken of de PowerPoint klaar moet zien te krijgen voor een kringavond of zoiets. Maar wat gebeurt er dan met je computer? Nou, wat er gebeurt is dit: Vanuit de server van je besturingssysteem krijgt je computer een bericht dat er updates zijn die gedownload moeten worden. Meestal is dit nodig om je computer wat nieuwe dingen te geven. Eigenlijk wordt je computer daardoor geüpgraded.

Downloaden is informatie halen die van de grote server afkomt en op jouw kleine computer terecht komt. En upgraden is een download ophalen en die installeren op jouw computer, zodat de jouwe weer wat meer kan. En een download komt dus van boven en een upgrade gebeurt beneden, zou je kunnen zeggen. Eigenlijk is dat ook wat God doet met jouw geloofsleven. God wil niet dat jij blijft die je bent, God wil je nieuwe dingen leren, Hij wil nieuwe situaties in je leven geven en Hij wil dat je altijd beschermd bent tegen de aanvallen van de vijand.

En wat biedt God je aan? Hij geeft je telkens een nieuwe download. Hij laat iets in jouw leven binnenkomen, waardoor jij weer verder kunt groeien. En het is de vraag of jij die download ook wilt installeren. Ik stel bij mijn computer dat proces nogal eens uit, omdat het vaak nogal tijd kost. Tot het moment komt, dat uitstellen niet

meer kan, omdat de download het uit zichzelf gaat doen. En je computer upgraden door die download kost meestal tijd. Maar als God jouw geloofsleven wil upgraden en je daarvoor nieuwe dingen geeft, dan kost dat ook tijd, maar het is wel Gods verlangen dat jouw geloofsleven werkelijk upgradet. Sterker nog, God laat je niet zijn die je bent, maar Hij is bezig je leven telkens op een hoger plan te tillen. Misschien moet je de komende week je hier eens op richten. En het zou kunnen dat je dan even wat tijd nodig hebt waarin je moet aangeven dat er even updates geïnstalleerd moeten worden en dat je daarvoor even al je energie daarvoor nodig hebt, maar God wil je echt de komende tijd op een hoger plan tillen en laat dat echt toe. Uut: Eindeloos gelukkig.

NIEUWLEUSEN

Contactpersoon: dhr. G. Vrieling, Oosterveen 24, 7711 BS Nieuwleusen, tel. 0529-481637

Kerkdiensten 2 febr.: Ontmoetingskerk 10.00 ds. M. Develing. **Knd.:** groep 1 t/m 8.

Collecten: kerk, diaconie en het onderhoudsfonds. **Maranathakerk 19.15** ds. G. Trouwborst.

Jeugdendienst. Collecten: kerk, diaconie en het onderhoudsfonds. **Zieken.** Zr. M. Visscher-Talen, De Brinkenborgh, afd. Ruitenveen, is opgenomen geweest in het ziekenhuis vanwege een val waarbij ze haar heup heeft gebroken.

Br. J. de Graaf, Meeleweg 66, verblijft in het ziekenhuis in Apeldoorn en zr. L. de graaf -van der Vegt verblijft in de Kievitsbloem te Zwolle-Zuid.

De bloemen gaan als groet naar zr. Visscher-Talen in de Hulstkampen.

ST. JANSKLOOSTER

Contactpersoon: Tiny van der Linde-Altena, Leeuwte 55, 8326 AB St. Jans klooster, tel. 0527-241427

Kerkdienst 2 febr.: 10.00 dhr. S. Bakker, Urk. Kerk- en scholendienst. **Oppas:** Ina Lassche en Daniek Lassche. **Knd.:** groep 1 en 3: Ina, Sandra en Sanne. **Organist:** Jan Pieter van Eerde. **14.30** ds. E. Terpstra, Urk. **Organist:** Tjakko de Jonge. **Collecten:** I. Werelddiaconaat. 2. Kerk.

Advertenties

Reveil
maandelijkse christelijk maandblad

met **Elly Zuiderveld**
zangeres en schrijfster

wakker en waaks
maandbladreveil.nl

"Heb altijd vertrouwen,
want we werken voor de beste
Baas die er is"

Of het meest eigenzinnige, christelijke blad van Nederland bij ú past? Gewoon proberen.

½ jaar
voor slechts
€8,95!

Praat eens vrijblijvend met de makers van het Gezamenlijk Zondagsblad.

UW KERKBLAD OP-FRISSEN?

Bel of mail met Ygerne ten Brinke: 0546-577475 of ygerne@topic-cc.nl

Kerkbesturen hebben moeite het kerkgebouw in stand te houden. Dat geldt ook voor de Lebuinuskerk in Deventer.

Marktje, bierfestival, tatoeagebeurs...

Verhuur van stadskerken: waar ligt de grens?

Veel kerken lopen leeg en vergrijzen. Kerkbesturen hebben moeite om het gebouw in stand te houden, zeker als het om een monument gaat. Verhuur ligt dan voor de hand om toch nog wat geld binnen te krijgen. Bij stadskerken speelt het probleem meer dan in de dorpen, al zoeken ook daar besturen naar mogelijkheden om meer inkomsten te genereren. Maar aan wie worden de kerken verhuurd? En waar ligt de grens?

DOOR LEO POLHUYS,
DEVENTER

Rooms-Katholieke stadskerken hebben met dezelfde problematiek te maken als hun protestantse broeders en zusters, maar bij hen ligt het duidelijker. Rooms katholieke kerken zijn gewijde godshuizen en daar komt geen bierfestival of tatoeagebeurs binnen.

Documentaire

De Deventer documentairemaakster Sharon Kromotaroeno heeft twee jaar lang de evenementen in de Lebuinuskerk in haar woonplaats gevolgd en aan de hand daarvan een documentaire gemaakt met als titel: Gods markthal. De producenten wil de rolprent aanbieden aan de EO. In de film spelen koster Marco Heemskerk en predikant Ingrid de Zwart de hoofdrol. Centrale vraag is hoever een kerk kan gaan in het binnenhalen van evenementen. Sharon: "Er werd bijvoorbeeld een tatoeagebeurs georganiseerd waar onder meer antichristelijke symbolen werden aangebracht. Kerken krijgen er verschillende bestemmingen bij, soms lijkt de kerk een soort winkel te worden. Zo is mijn film ook opgebouwd. Eerst een marktje, dan een bierfestival, daarna een tatoeagebeurs. Volgens koster Marco Heemskerk kan het ook anders: "Als iedereen een klein bedrag extra inlegt, zouden we geen ruimte hoeven te verhuren om aan geld te komen."

Documentairemaakster Sharon Kromotaroeno uit Deventer: "Ik dacht dat zij een beperkte kijk op de wereld hadden, maar dat is erg meegevallen."

Teloorgang

Voor haar film heeft Sharon meerdere malen een kerkdienst in de Lebuinus bezocht, wat haar blik op christenen overigens wel veranderde. "Ik dacht dat zij een beperkte kijk op de wereld hadden, maar dat is erg meegevalen." Sharon is zelf niet gelovig en kwam alleen met Kerst in de

kerk. "Ik kan me voorstellen dat de invloeden die van buitenaf de kerk worden binnengebracht via die evenementen voor een onbehaaglijk gevoel zorgen. Ik kan me ook voorstellen dat kerkgangers zo het idee krijgen dat er iets waardevols verloren gaat. Ook niet-religieuze mensen zouden de film moeten zien, ook zij kunnen een gevoel van teloorgang ervaren van iets wat er altijd is geweest. Ik heb de film zo opgebouwd, dat het inderdaad lijkt alsof de Lebuinus iets aan het verliezen is."

Onderzoek

Het idee voor de documentaire ontstond toen Sharon in gesprek raakte met theoloog Matthias Kaljouw, die zelf kerkt in de Lebuinus en binnenkort

hoopt te promoveren. "Ik doe onderzoek naar iconische stadskerken, zoals de Lebuinus. In mijn onderzoek doen zestien kerkgebouwen mee. Ze zitten allemaal met dezelfde problematiek."

Respect

De verhuur van de Deventer kerk met 2200 leden, valt onder Stichting Erfgoed Lebuinus in samenwerking met het College van Kerkrentmeesters. Ds. De Zwart: "De Protestantse gemeente houdt zelf acties om geld binnen te halen voor het kerkenwerk zoals het pastoraat. Het gaat dan bijvoorbeeld om Kerkbalans of speciale acties. Dat levert behoorlijk wat geld op. Van de opbrengsten uit de verhuur wordt de kerk onderhouden. Met de verhuur bemoeit de Protestantse Gemeente zich in principe niet, alleen heeft de kerkenraad wel het laatste woord. We hebben vastgelegd dat er geen erotica-, porno- of paranormale beurzen plaatsvinden. Evenementen worden achteraf beoordeeld. Het is ook een kwestie van respect. Wij respecteren de huurders en

verwachten van hen dat ze ons respecteren." De Zwart vindt discussie met de organisatie van de tatoeagebeurs wel gewenst, mocht er een aanvraag voor een vervolg komen. "Aan de andere kant: Jezus liep ook rond in een duistere wereld. Bovendien hangt een wolk van gebeden boven elk evenement dat in de kerk plaatsvindt. De Lebuinuskerk is geen gewijd gebouw, maar er hangt wel een gewijde sfeer, die bezoekers aan evenementen natuurlijk opmerken. Positief is ook dat er gewoon nog diensten worden gehouden en dat we nog als kerkgemeenschap functioneren."

Assen

De verhuur van de Jozefkerk in Assen is in handen van de Stichting Sociaal Culturele Activiteiten Jozefkerk. Er is plaats voor maximaal 450 bezoekers. Agendabeheerder Jacko Duker ziet toe op een juist gebruik van de kerkzaal en bijgebouwen. Verhuur vindt plaats "met grote regelmaat, met name de kerkzaal voor concerten, maar ook andere ruimtes voor diverse activiteiten." In het gebruiksreglement staat dat geen activiteiten plaats mogen vinden die in strijd zijn met de waardigheid van het kerkgebouw en de christelijke leer. Persoonlijk heeft Duker nooit klachten gehad. "Wel is er begin 2013 enige weerstand geweest tegen verhuur op zondag of tegen een tentoonstelling die ook op zondag voor de kerkganger zichtbaar was. Maar ja, extra inkomsten zijn voor de lange termijn zeker nodig om de exploitatie rond te krijgen. En er speelt iets anders mee; we vinden dat de kerkzaal binnen de gebruiksregels beschikbaar moet zijn voor de burgerlijke gemeente. We ontvangen subsidie voor het onderhoud van ons monumen-

tale gebouw en mogen daar dan ook wel iets voor terugdoen." Naar Dukers idee zijn er "absoluut geen" huurders geweest die volgens hem niet in de kerk thuis hoorden. "Bij twijfel raadpleeg ik het moderamen; zij heeft het laatste woord. Dit is slechts twee keer gebeurd."

Emmen

In de Grote Kerk in Emmen kunnen de zware houten kerkenbanken worden vervangen door goed gevormde, prettig zittende stoelen, die in korte tijd verplaatsbaar zijn in de gewenste opstelling. Bij druk bezochte recepties of bijeenkomsten kunnen de stoelen plaatsmaken voor statafels. De goede akoestiek maakt de kerk ook geschikt voor jazzsessies. De exploitatie wordt verzorgd door de Stichting Grote Kerk Cultureel. Joukje Dijkstra vertelt namens deze stichting dat er het jaar door bierfestivals, inloopochtenden van bedrijven of andere evenementen worden gehouden. De stichting huurt de kerk van de Protestantse gemeente. "Soms is er discussie, bijvoorbeeld over een hardrockconcert. Echte voorwaarden voor verhuur hebben we niet, maar een erotische beurs zal bij ons niet worden gehouden."

Enschede

De Protestantse Gemeente Enschede heeft het beheer van de kerkzaal, het schip, overgedragen aan de Stichting Schip Grote Kerk. Deze heeft op haar beurt de exploitatie van het gebouw in handen gegeven van het Enschedes Wilmink Theater. Op deze manier lukt het een bijdrage te leveren aan het cultuuraanbod en de kerkelijke activiteiten.

AGENDEBEHEERDER JACKO DUKER UIT ASSEN: "ER IS ENIGE WEERSTAND GEWEEST TEGEN VERHUUR VAN DE JOZEFKERK OP ZONDAG OF EEN TENTOONSTELLING DIE OOK OP ZONDAG VOOR DE KERKGANGER ZICHTBAAR WAS."

De kerkzaal van de Lebuinuskerk werd vorig jaar onder meer verhuurd voor een kerstmarkt.

Negéren

DOOR DS. FOEKJE DIJK,
DALFSEN

Het zal vast iedereen wel eens gebeuren. Zit je de krant te lezen, een tijdschrift of een boek, dan kan het maar zo zijn dat jouw ogen blijven haken aan een zin waar je over na moet denken of waar je een poosje bij wilt verwijlen. Waar ik het las, weet ik niet meer, maar wel schreef ik de uitspraak op waar ik eens terdege over na wilde denken. De betreffende zin luidde als volgt: 'Mensen die gemakkelijk anderen negeren, doen dat omdat ze bang zijn genegeerd te worden.'

Dit is bepaald niet een gemakkelijke uitspraak. Genegeerd worden is geen fijne ervaring. Maar is degene die jou of mij negeert werkelijk bang om zelf genegeerd te worden? Ik herinner me nog een 'spel', een introductie bij een studentevereniging: we moesten met ons allen door een ruimte lopen en elkaar tijdens dat dwalen bewust negeren. Zelden ben ik spelenderwijs voor een moeilijker opdracht geplaatst.

HOE KOMT HET TOCH DAT DE ENEMENS DE ANDERE NEGEERT. OF DAT BEPAALDE BELANGRIJKE ZAKEN IN HET LEVEN DOMWEG GENEGEERD WORDEN?

Jaren later maakte ik mee dat een familielid mij bewust negeerde. Keek straal langs en door me heen bij iedere ontmoeting. Ik kón dat niet begrijpen, temeer daar ik me herinnerde dat ik destijds tijdens dat 'spel van het negeren' zelf het negeren erg moeilijk vond. Zomaar langs iemand heen lopen... bewust niet in de ogen kijken omdat je die ander persé niet wilt zien staan: onmogelijk! Maar kennelijk toch niet.

Hoe komt het toch dat de enemens de andere negeert. Of dat bepaalde belangrijke zaken in het leven domweg genegeerd worden? Neem nu hét item van de huidige tijd: hoe kan het bestaan dat welkenkende mensen het klimaatprobleem en de stikstofcrisis ontkennen en dus negeren! Het is klip en klaar dat we zuinig moeten zijn op de schepping. Binnen onze geloofsgemeenschappen stellen we ons de mens graag voor als rentmeester over het kwetsbare leven op aarde. Zijn diegenen die voornoemde problemen negeren werkelijk bang om zelf genegeerd te worden? Zijn het dan zulke zielige stompers met wie we eigenlijk diep medelijden zouden moeten hebben?

Is negeren soms ook niet simpelweg een lafhartige poging om problemen of verantwoordelijkheden uit de weg te gaan? Wanneer ik mijn ogen van de ander afwend, haar of hem niet zie staan, hoef ik me ook niet verantwoordelijk te voelen voor die mens, of het kwetsbare leven op aarde.

U merkt, ik kom er niet uit. Maar ik blijf hopen dat we de ogen niet afwenden van de aarde en haar bewoners!

RTV-tips

Zaterdag 1 februari

EO | NPO2 | 18.10

Nederland Zingt

Special: De mooiste liederen van 2019. Massaal is er gestemd op de mooiste liederen die in 2019 zijn opgenomen. Het resultaat is een uitzending met de meest favoriete liederen van Nederland Zingt van het afgelopen jaar.

Zondag 2 februari

KRO-NCRV | NPO2 | 08.25

De Verwondering

Rob Visser was stadsdominee in Amsterdam maar preekte daarvoor jaren in Apeldoorn. In die plaats stak hij een kaars aan voor de veroorzaker van het Konin-ginnedag-drama, waar hij toen woonde.

Zondag 2 februari

EO | NPO2 | 09.20

Zie je Zondag

Vluchtheuvel Arnhem-Gastvrij. In deze aflevering vanuit de Vlucht-heuvel in Arnhem zijn we te gast bij Aan Tafel. Elke vrijdag kun je rond etenstijd aansluiten om een hapje mee te eten.

Maandag 3 februari

KRO-NCRV | NPO2 | 22.50

Kruispunt

Je vader of moeder langdurig opgesloten in de gevangenis, een nachtmerrie voor elk kind. In Kruispunt de openhartige verhalen van deze beschadigde maar ook veerkrachtige kinderen van (ex-)gedetineerden.

Dinsdag 4 februari

NTR | NPO2 | 20.25

Hier zijn de Van Rossems

Zutphen blijkt een stad te zijn waar de Van Rossems blij door worden verrast. Als Vincent niet al was verhuisd, zou hij serieus overwegen Zutphen als woonplaats te kiezen.

Woensdag 5 februari

NTR | NPO2 | 22.20

Andere Tijden

Na de bevrijding in 1945 worden de communisten in ons land geroemd als organisatoren van de Februaristaking. Maar tijdens de Koude Oorlog slaat de stemming om. Voor kinderen van communisten heeft dat grote gevolgen. Ze worden gepest, bedreigd en buitengesloten.

Donderdag 6 februari

KRO-NCRV | NPO2 | 17.50

Victoria

De oom van Victoria, koning Leopold van België, wil dat Victoria trouwt met zijn neef: de Duitse prins Albert. Victoria wijst dit onmiddellijk af.

Vrijdag 7 februari

AVROTROS | NPO2 | 19.55

Gort over de grens

Ilja Gort reist door de Spaanse provincie Huelva. Tijdens het grootste religieuze feest van Spanje wordt hij de kerk uit-gesmeten, omdat hij zijn petje vergeet af te zetten. En bij een bevriende wijnboer drinkt hij wijn, die eigenlijk bestemd is voor de kerk.

De harde werkelijkheid

Een aantal weken geleden hadden we hier in huis een bijzonder feestje. Ik mocht de leeftijd bereiken waar Mozes over spreekt in Psalm 90. Nee, het is nog niet de leeftijd van de sterken, maar toch, je word er wel even bij bepaald

en om met Mozes te spreken, het gaat inderdaad als een zucht voorbij en we vliegen zo hard, dat we het bijna niet bij kunnen houden.

DOOR DS. TAMMO OLDENHUIS,
COEVORDEN

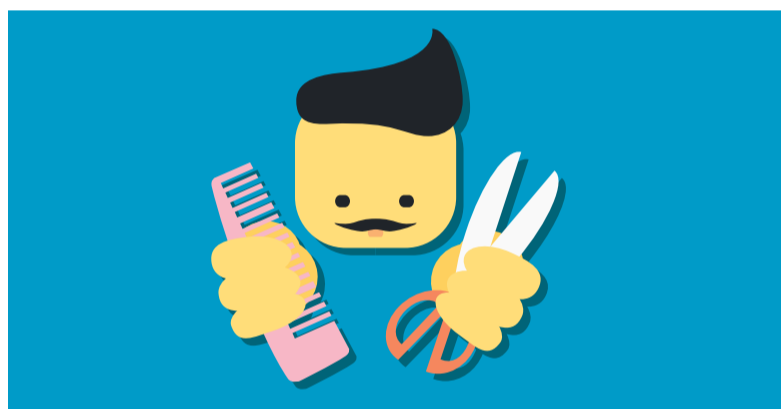
Onwillekeurig kijk je dan toch een beetje terug naar het grijze verleden, naar de dag dat je voor het eerst als zesjarige de lagere school betrad, waar het rook naar krijt en potloden. Die jaren gingen traag en de weken duurden lang en dan komt de dag dat je naar het middelbaar onderwijs gaat. Elke dag op de fiets in weer en wind, 8 kilometer heen, 8 kilometer terug. Altijd maar trappen om vooruit te komen. Ik wilde graag gemotoriseerd. Een brommer leek mij het toppunt van geluk. Dan kon je gas geven en je ging als een speer vooruit, zonder dat ellendige getrap. Maar de weken kropen voorbij en het leek wel een eeuwigheid te duren eer ik eens zestien werd. Mijn broer, die overigens al een autootje had, gaf mij

toestemming om op mijn verjaardag met zijn brommer naar school te tuffen. Wat een vooruitzicht. Op die hoogtijdag vroom het dat het kraakte, maar dat kon mij niet deren. De vrijheid lag voor mij. Wat een heerlijk gevoel om eindelijk legaal langs de weg te mogen snorren. Ik gloeide van binnen als een kachel en de kou kon me niets maken, ondanks minus 15 graden. Toen ik achttien werd moest er natuurlijk beslist een motorfiets komen en nog later, als ik het tenminste kon betalen, een echte auto. Het motorvirus is trouwens nooit helemaal bij mij verdwenen.

Er is iets van de jeugd blijven hangen. Op mijn bureau staat een miniatuurtje van die tweewieler, die ik ooit eens in vroeger dagen heb bereden. Ik kijk er vaak met genoeien en soms ook een beetje weemoed naar. Ja, dat was mooi, maar dat is nu echt over. Je moet er trouwens niet meer aan denken dat je in weer en wind met zo'n ding van A naar B moet. Ik

zit nu liever onderdak, kacheltje aan, radiootje er bij en klaar is Kees. Een paar dagen voor mijn verjaardag komen even een paar kleinkinderen aanwippen, dat is altijd gezellig en oma heeft altijd wel een snoepje of ranja met ettelijke

koekjes en opa heeft meestal een stukje kauwgom op voorraad. Dat is weliswaar thuis een verboden artikel, maar opa is nu eenmaal onder en boven de wet. Annalie, de oudste kleindochter klimt bij mij op schoot en kijk mij heel serieus aan. "Opa", zegt ze, "Weet u wel hoe oud u wordt komende zondag?" "Zestig", grap ik. Nee nee schudt ze met haar lieve sproetentoe: "Opa wordt zeventig en dan ga je gauw dood. En" zegt ze, "opa, voordat ik het vergeet, als opa doodgaat, oh nee ik bedoel als opa overlijdt, mag ik dan dat kleine motortje? Dat vind ik zo mooi." "Ik zal het met oma bespreken", beloof ik plechtig. Ze zwaaien weer af en Annalie roept om de hoek nog: "Opa ik hoop dat u honderd wordt, doe op."

Geknipt

In 'Geknipt' vindt u opvallende, bijzondere, verbijsterende of verhelderende citaten uit kranten, bladen of websites. Voor u gelezen en geknipt door de medewerkers van het Gezamenlijk Zondagsblad.

Wachten

In het boek 'Daarom blijf ik bij de kerk', uitgegeven door Adveniat, geeft de Jezuiet Jos Moons een inkijkje in zijn geestelijk leven.

Ik begin mijn dag met een kwartier stil gebed. Ik probeer er te zijn, en dat zeg ik ook: 'God, ik ben er'. Of als dat te veel gevraagd is, 'God, ik probeer er te zijn'. En dan zwijg ik en wacht ik tot God er ook is. Als er veel speelt, benoem ik dat ook, of ik

vraag om zegen over iemand of iets. En dan wacht ik weer. Eigenlijk ben ik daar niet zo goed in: wachten. Van nature ben ik ongeduldig. Of als je dat positief wil zeggen: vurig. Mijn leven is goed gevuld, zoals het leven van zoveel dertigers en veertigers, zeker als ze kinderen hebben, en ik geef me met huid en haar aan wat zich aandient. Binnen dat leven is het stille gebed een oase. Een tegenverhaal, dat de ban breekt van het 'ik ben druk' sprookje. Het bevrijdt. 'Kies voor de nauwe poort en de smalle weg en pas op voor de brede weg, die naar de ondergang voert', zo schrijft Matteüs. In feite is het subtieler. De nauwe poort leidt tot ruimte en voert naar rust en leven.

Niet zo oké

In weekendmagazine van de Volkskrant komt de inmiddels 76-jarige zanger Rob de Nijs aan het woord. Er wordt hem gevraagd of hij wel eens in de put zit.

"Ja, ik kan wel last hebben van pittige depressietjes. Meestal

's morgens vroeg. Als ik wakker word, overdenk ik alles en dan vind ik de meeste dingen eigenlijk niet zo oké. Dat heeft vooral met mezelf te maken. Ik ben absoluut niet tevreden over hoe ik bepaalde dingen in mijn leven heb opgelost. Daarvoor vraag ik vergeving. Ik bid meerdere keren per dag, dat deed ik als kind al. Christus is altijd een idool voor mij geweest, dat heeft me geholpen. En nu ook. Ik bid altijd voor het slapengaan, nog net niet op de knietjes voor het bed, want dat doet zeer." Denk je dat je naar de hemel mag? 'Als er een hemel is, dan mag ik misschien achteraan zitten.' Lachend: 'Maar het wordt geen loge.'

Schamen

De Amersfoortse emeritus-predikant Ad Prosman schreef in 2015 het boek 'De onverwerkte Holocaust, spiegel voor de kerk van nu'. Israël Aktueel vroeg hem of hij zich schaamt voor hoe de kerk zich na de Holocaust heeft opgesteld.

"Nou, dit jaar staan we stil bij 75 jaar bevrijding. Ik heb het moderamen van mijn kerk, de PKN, gevraagd: doen jullie hier iets aan en zeggen jullie dan nog iets aan het adres van de Joodse gemeenschap? Ik denk dat dit een gelegenheid is die erom vraagt, ook omdat er in het verleden nog niets over het lijden van het Joodse volk gezegd is, dat dat nu eens een keer gebeurt. Als dat niet gebeurt, zal ik me wel schamen."

Het kan morgen opnieuw beginnen

Regina Slusznay komt in Israël Aktueel aan het woord. Deze Belgische vrouw werd als Joods kind verborgen en ontkwam zo aan de Holocaust. Nu vertelt ze op scholen over haar ervaringen tijdens de Holocaust.

"Als ik ergens spreek, hamer ik er steeds op: het is allemaal een kwestie van opvoeding. In de lessen over de Tweede Wereldoorlog is er nooit voldoende aandacht besteed aan de Holocaust. Zelfs onderwijzers en politici die geschiedenis hebben gestudeerd, weten er bijzonder weinig over. Je kunt je afvragen waarom. Want weet je, het kan morgen opnieuw beginnen. Een ander feit: de meeste mensen kennen de Joodse gemeenschap niet. Hoe kunnen ze dan enig respect opbrengen voor de Joden? Als er in of rond Israël wat gebeurt, is het onmiddellijk de schuld van de Joden. Waarom worden we steeds opnieuw aangevallen op ons Jood-zijn? Ik ben trots op mijn Jood-zijn, maar ik heb er niet voor gekozen. Een voorbeeld: de ouders van mijn man waren reeds vóór de oorlog als Belg erkend. Maar plots werd hun identiteitskaart voorzien van een grote rode stempel 'Jood-Juive'! Zij waren van de een op de andere dag geen Belgen meer, maar Joden! Dat is iets dat ik nooit zal kunnen begrijpen."

Die Passion op 8 april in Essen (Duitsland)

The Passion trekt Europa in. Producent Mediawater kondigt samen met RTL Duitsland een Duitse editie van het succesvolle televisie-evenement aan. Op 8 april is de stad Essen het toneel van de allereerste Die Passion.

Het format en de uitvoering zijn gelijk aan Nederland, maar dan met bekende Duitse artiesten, die het paasverhaal met behulp van de mooiste Duitstalige nationale popsongs tot leven brengen. Het evenement wordt primetime live uitgezonden op RTL in Duitsland.

Internationale belangstelling

The Passion, in ons land uitgezonden door de EO en KRO-NCRV, vertelt tijdens een groots en uniek muziek-evenement over het lijden, sterven en de opstanding van Jezus en vindt dit jaar voor de tiende keer plaats in Nederland. Met jaarlijks miljoenen kijkers en tienduizenden bezoekers is het een van de meest impactvolle Nederlandse producties. Dat blijft niet onopgemerkt. Meerdere landen hebben belangstelling getoond om een nationale versie te organiseren. Dit resulteerde in 2016 al in The Passion New Orleans en nu volgt een Duitse editie. Daarnaast zijn er gesprekken gaande met producenten en zenders in Frankrijk en Hongarije.

Die Passion

Producent Mediawater is enthousiast over de eerste Duitse editie van Die Passion. CEO en creatief

directeur Jacco Doornbos: "Ik ben erg blij dat we een deel van de 83 miljoen inwoners van Duitsland kennis kunnen laten maken met Die Passion. Samen met RTL hopen we dat Die Passion heel veel kijkers op een positieve manier zal raken, dat is onze gezamenlijke droom. We waarderen het zeer dat RTL heeft gekozen voor een inhoudelijk TV evenement als Die Passion. En wie weet volgen na Duitsland meer Europese landen".

Samenwerking

RTL Duitsland is blij met de samenwerking. Directeur entertainment Kai Sturm vertelt: "Het verhaal van The Passion is een van de krachtigste verhalen van de mensheid. We vinden het een enorme eer om dit verhaal met Mediawater door middel van een uniek televisie-evenement te vertellen aan het Duitse publiek. We zien er dan ook naar uit om samen met Mediawater dit verhaal zo op moderne wijze te vertellen dat alle kijkers - religieus of niet - zich er mee zullen kunnen identificeren."

Reactie Nederlandse omroepen

Omroepen EO en KRO-NCRV zijn verheugd dat het verhaal van The Passion ook in Duitsland op primetime te zien zal zijn.

EO directeur Arjan Lock: "Dat het land van Luther nu ook start met The Passion vind ik bijzonder. Wij weten inmiddels hoeveel impact deze moderne vertolking van het lijdensverhaal van Jezus heeft. Dat wens ik Duitsland ook toe". Peter Kuipers, directievoorzitter KRO-NCRV vult aan:

EO DIRECTEUR ARJAN LOCK: "DAT HET LAND VAN LUTHER NU OOK START MET THE PASSION VIND IK BIJZONDER. WIJ WETEN INMIDDELS HOEVEEL IMPACT DEZE MODERNE VERTOLKING VAN HET LIJDENSVERHAAL VAN JEZUS HEEFT. DAT WENS IK DUITSLAND OOK TOE".

"In Nederland zijn we druk bezig met de voorbereidingen voor ons 10-jarig jubileum en om dan het nieuws te brengen dat The Passion ook naar Duitsland gaat geeft extra feestvreugde. Het verhaal van The Passion, over liefde en omkijken naar elkaar zet mensen in beweging. Ik hoop van harte dat dit ook gaat gebeuren bij onze oosterburen."

Aanpoten

Producenten Fleur van Helden en Jacco Doornbos van Mediawater produceren samen dit jaar niet alleen in Nederland de tiende editie, maar parallel hieraan met coproducent Mat-

thias Alberti van Kimmig Entertainment ook de Duitse editie van The Passion. "Het is flink aanpoten, maar geweldig om te doen. Gelukkig kunnen we bij beide live uitzendingen aanwezig zijn omdat de Nederlandse editie een dag later plaatsvindt dan de Duitse en Essen niet ver bij Roermond vandaan ligt", aldus Fleur van Helden.

Regie

De regie op locatie is voor zowel de Duitse als de Nederlandse editie in handen van de bekende Passion-regisseur David Grifhorst. De regie van de Duitse live-uitzending op 8 april vanuit Essen wordt verzorgd door de Duitse regisseur Volker Weicker, Grifhorst verzorgt de live regie van The Passion in Nederland op 9 april vanuit Roermond. In Duitsland ligt de muzikale leiding bij Michael Herberger. RTL Duitsland is gestart met de promotiecampagne van Die Passion en brengt naar buiten dat de bekende presentator Thomas Gottschalk de verteller zal zijn van de eerste editie van Die Passion

The Passion

The Passion is de moderne vertelling van de laatste uren van Jezus' leven, lijden en opstanding. Het doel is om het grote publiek op een eigentijdse manier kennis te laten maken met het verhaal van Jezus Christus. De tiende (jubileum-)editie van The Passion in Nederland wordt op donderdag 9 april 2020 Live uitgezonden vanuit Roermond. (Bron: EO/Visie)

Verheerlijking van zwijgende God

Tijdens deze themabijeenkomst neemt dr. Marjo Korpel haar publiek mee in de wereld van theologie, filosofie, literatuur, theater en film waarin het gaat over een zwijgende God. Samen met prof.dr. J.C. de Moor schreef Korpel, zelf universitair hoofddocent aan de Protestantse Theologische Universiteit, een boek over dit onderwerp. Als een zwijgende God verheerlijkt wordt, doet de vraag zich voor of men dan van de nood een deugd maakt. Want een God die zwijgt, is nauwelijks terug te vinden in de Bijbel. De God van jodendom en christendom wordt juist als een sprekende God gepresenteerd. Daarmee komt Gods almacht in een ander perspectief te staan.

Woensdag 5 februari, 20.00 uur, Hellendoorn, Leerkamer, hoek Jac. Kapteijnstr./Zuid Esweg

Schrikkel-orgelconcert Hasselt

Op schrikkel-dag bespeelt Minne Veldman het fraaie, barokke Holthuisorgel. Veldman (1980) is geboren in Sauwerd (Groningen) en genoot zijn orgelopleiding aan het conservatorium van Zwolle. Deze veelgevraagde organist treedt gemiddeld zo'n 50 keer per jaar op, in binnen- en buitenland. Minne begon zijn orgelloopbaan in Hasselt als kerkorganist. Momenteel is hij verbonden aan de Bethelkerk van Urk. Hij dirigeert twee gemengde en twee mannenkoren en werkt vaak mee aan het EO-programma 'Nederland Zingt'. In 2019 vierde Minne zijn 25 jarig organisten-jubileum. Het belooft een concert met een toegankelijk programma te worden, waarin populaire klassieke en geestelijke muziek elkaar afwisselen.

Zaterdag 29 februari, 16.00 uur (deur open: 15.30 uur), Hasselt, Ichthuskerk, Kastanjelaan 1, gratis (collecte)

Sharon Kips met brassband

Sharon Kips, winnares van X-Factor, geeft in samenwerking met Brassband Elad een concert. Sharon speelt muziek van haar nieuwe album, getiteld: 'I Surrender All'. Ook zingt ze samen met het aanbiddingsteam van Re:Connect. Het Engelse brassgeluid komt van de koperblazers en slagwerkers die een gevoel van traditie en geschiedenis geven. Ook bekende liederen krijgen een fris nieuw jasje. Tickets verkrijgbaar via eventsforchrist.nl

Zaterdag 7 maart, 20.00 uur, Nieuw Buinen, Baptistengemeente, Dwarsdiep 9, € 15

Advertentie

Verkiezing:

Is uw kerk de Meest Gastvrije Kerk van Oost-Nederland?

Elke plaatselijke kerk in Overijssel en Gelderland kan meedoen aan deze verkiezing. Er worden minstens 10 kerken genomineerd. Al deze kerken ontvangen een promotievideo van hun eigen kerk en een magazine waarin alle genomineerde kerken worden gepresenteerd.

- Meld uw kerk aan
- Aanmelden kan tot 15 februari 2020
- Hieraan zijn geen kosten verbonden

Ga naar: www.gastvrijekerk.nl

initiatief en organisatie: stichting Welkom in de Kerk
mogelijk gemaakt door: Toekomst Religieus Erfgoed en Provincie Overijssel

Als er weinig kinderen in de kerk komen

Agenda

Veel kerken zullen zich herkennen in de Ontmoetingskerk te Zevenaar en worstelen met dezelfde vraag: wat moet je als kerk als de kinderen wegblijven?

Wie de Ontmoetingskerk in Zevenaar binnenloopt, voelt aan alles: kinderen zijn hier welkom! In de kerkzaal trekken zeven kinderschilderijen over de schepping meteen de aandacht en het welkom staat letterlijk op een vrolijk bord naast de ingang. Wiebelen is hier geen probleem. Toch kunnen predikant Alle Jonkman en voormalig jeugdouderling Daniëlle Werner geen succesverhaal vertellen. "We hebben van alles geprobeerd, maar het is op."

Betrokken gemeente

Een kleine, vitale gemeente in Gelderland. Dat is de Protestantse Gemeente Zevenaar. Betrokken op het dorp, met een jonge predikant en een jeugdouderling die creatief en open zoeken naar manieren om gezinnen te betrekken bij de kerk en de kerkdiensten. Kliederkerk, verschillende vormen van kindernevendienst, thematische projecten, ze passeerden de afgelopen jaren de revue. Enthousiast gestart, maar zonder blijvende betrokkenheid van gezinnen. "Op normale zondagen zijn alleen mijn tieners van 14 en 16 jaar aanwezig", vertelt Daniëlle. "Soms haken nog één of twee andere gezinnen met kleine kinderen aan, maar eigenlijk alleen als er een bijzondere activiteit is."

Niet in systeem

In de vier jaar dat Daniëlle jeugdouderling was, ging de frequentie van kindernevendienst van wekelijks naar om de twee weken via één keer per maand naar helemaal niet meer. "Met kindernevendienst zijn we

Verschiede vormen van kinderwerk worden vaak enthousiast gestart, maar zonder blijvende betrokkenheid van gezinnen

gestopt. De leiding kwam vrijwel alleen naar de kerk als ze zelf dienst had en had dan alleen de eigen kinderen in de groep. Dat werkte niet meer." Wel trekt de maandelijkse jeugdkerk een vast en enthousiast groepje tieners en ook een jaarlijks kindercatechese project, dat uitloopt op een kerkdienst, trekt een handvol kinderen. "De krimp is demografisch goed te verklaren. Zevenaar is van oorsprong overwegend rooms-katholiek, er zijn behoorlijk wat gezinnen waarvan één van de ouders niet gelooft. En de regio vergrijsst", is de analyse van dominee Alle Jonkman. "Het is niet zo dat ouders negatief zijn over de kerk of geloof, maar de kerkdienst zit gewoon niet meer in hun systeem."

HET DELEN VAN VERHALEN EN TIPS OM TOCH SAMEN KERK TE ZIJN, HELPT ONS

Erkenning

De uitkomst van het onderzoek naar jeugdwerk in de Protestantse Kerk voelde als erkenning van de situatie in Zevenaar, geeft Alle aan. "We waren laatst op een trainingsavond van JOP, Jong Protestant waar verteld werd dat bij een derde van de gemeenten binnen de Protestantse Kerk net als bij ons weinig of geen kinderen en jongeren betrokken zijn. Het delen van zulke verhalen en delen van tips om toch samen kerk te zijn, helpt ons. Er zijn geen gemakkelijke oplossingen. Maar vanuit de wens om kerk te zijn voor héél Zevenaar, ook voor gezinnen, zetten we ons in om de kerkdienst toch een thuis te laten zijn voor als ze er zijn."

Lessen uit Zevenaar:

- Stoppen met activiteiten voor kinderen of jongeren is ook oké. Het is goed om te blijven zoeken naar wegen om gezinnen te betrekken, maar het is net zo goed om te kunnen zeggen: nu is het genoeg.
- Neem genoeg met wat er is en leef bij het moment. Krimp doet pijn, dat mag. Maar een zekere nuchterheid en acceptatie van de situatie helpt ook om er te zijn voor de mensen die er wél zijn.
- Denk in projecten als wekelijkse activiteiten zoals kindernevendienst niet meer haalbaar zijn. Vrijwilligers én gezinnen zijn hiervoor vaak wel in. Bijvoorbeeld een veertigdagproject of het voorbereiden van één dienst met jongeren.

(Bron: PKN)

boeken

DOOR DS. A. HEKMAN, ASSEN

Het christelijk geloof. Een eigentijdse introductie. Aad van Egmond.

Uitg. KokBoekencentrum Utrecht, 2018 Prijs € 24,99

Aad van Egmond was van 1991 tot 2002 hoogleraar systematische theologie aan de Vrije Universiteit. In dit boek biedt hij een eigentijdse introductie in het christelijk geloof. Hij gaat in op actuele vragen, schrijft bevattelijk voor de niet-theologische lezer. Deel 1 begint met Jezus en zijn achtergrond in het Oude Testament. Uittocht, schepping, profeten, priesters, psalmen, wijsheid. Deel 2 gaat over het Nieuwe Testament. Wie was Jezus? Wat is het rijk dat hij kwam vestigen? Wat schrijven de apostelen? Deel 3 stelt vragen. Wat betekent

geloven in de schepper, schepping, mens, Jezus, toekomst? Het boek verschaft inzicht in de bijbelse geschiedenis en in wat de kerk daaruit kan putten uit haar geloof in de God van de Bijbel.

Bij het scheiden van de markt. Beschouwingen over politiek en samenleving. Frits Bolkestein.

Uitg. Prometheus Amsterdam 2019 Prijs € 25

Bolkestein drukte als politiek leider van de VVD en als Europees commissaris zijn stempel op de binnen- en buitenlandse politiek. In deze verzamelbundel vinden we beschouwingen die hij schreef tussen 2008 en 2018. Scherp formuleert hij zijn kijk op de politieke en maatschappelijke wereld van vandaag. Een duidelijk politiek geluid in een wereld van onzekerheid.

De lege troon. Hoe Amerika afstand doet van zijn rol als wereldleider. Ivo H. Daalder & James M. Lindsay.

Uitg. Het Spectrum, Amsterdam. 2019 Prijs € 25

De schrijvers geven uitleg van Trumps benadering van buitenlandpolitiek en de gevolgen ervan voor de VS en de wereld. Ze geven weer welke politieke beslissingen zijn genomen door Trump en op welke wijze hij te werk gaat. Na de Tweede Wereldoorlog zag Amerika in dat collectieve veiligheid alleen gegarandeerd kon worden door samenwerking met andere landen. Amerika werd wereldleider. Sinds Trump worden bestaande samenwerkingsverbanden opgezegd, het eigenbelang heeft voorrang boven de collectieve vrijheid. Amerika doet afstand van zijn rol als wereldleider. De naoorlogse wereldorde brokkelt af. Dit boek is een waarschuwingssignaal. Met Trump zitten we op een hellend vlak.

Zondag 2 februari

Jeugddienst met gospelgroep In His Name, 9.30 uur, **Hoogeveen**, Oosterkerk, Leeuweriklaan

Zondag 2 februari

Themadienst 'Prikkel', 19.00 uur, **Daarlerveen**, Brugstraat 10, De Schoof

Zondag 2 februari

Jeugddienst met Stricta Via, 10.00 uur, **Elim**, Hervormde Kerk

Dinsdag 4 februari

Kennismaking opvoedcursus 'Maak ze sterk', 19.30 uur, **Hasselt**, Ontmoetingskerk

Dinsdag 4 februari

Cursus 'De 7 wonderen van het kruis', 19.30 uur, (3e van 7 avonden) o.l.v. Tineke van Streun, **Zwartsluis**, De Poort, Het Singel 16, info: leerhuiszwartewaterland.nl

Woensdag 5 februari

Kindervoorstelling 'SchatRijk' met Matthijs Vlaardingenbroek, 15.00 uur, **Zwartsluis**, GKV, € 2,50

Woensdag 5 februari

Themabijeenkomst over 'de zwiigende God' met dr. Marjo Korpel, 20.00 uur, **Hellendoorn**, Leerkamer, hoek Jac. Kapteijnstr./Zuid Esweg

Donderdag 6 februari

Verdiepende cursus 'Levend in Christus', 19.30 uur, **Hasselt**, Ontmoetingskerk, € 40

Donderdag 6 februari

Seminar ds. Henk Poot: Jezus, Jozef en Israël, **Enschede**, Bethelkerk, J.H. Boschstraat 30, 19.30 uur, meer info: cvi.nl

Donderdag 6 februari

Lezing ds. Oscar Lohuis: Redenen om Israël te steunen, Baptisten-gemeenten **Westerhaar**, Hoofdweg 85, 19.30 uur, meer info: cvi.nl

Donderdag 6 februari

Lezing rabbijn Tamarah Benima over het onbekende van Mozes, 19.45 uur, **Assen**, Opstandingskerk, Wilgenbeemd € 7,50

Vrijdag 7 februari

Sirkelslag Young 2020 (interactief spel voor jeugdgroepen), aanmelden via: <https://bit.ly/37VaJTX>, info: www.jop.nl

Zaterdag 8 februari

Studiedag voor kerkleiders, ouderlingen etc. met Ben Tiggeleer, 10.00 - 13.30 uur, **Almere**, Wegwijzer, Missiecentrum, Makassarweg 80, gratis (inclusief lunch)

Zaterdag 8 februari

Wandeling en viering, 10.15 uur wandeling, vanaf 12.00 uur viering, **Diepenheim**, Nieuw Sion, Vuli-kerweg 6, gratis

Informatie voor de agenda kunt u mailen naar: nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl

Muziekagenda

Zaterdag 1 februari

Concert 'Wintertime' met Take Five, 15.00 uur, **Lemelerveld**, WHZ-hal, Grensweg 17, € 16 (t/m 12 jaar gratis) www.huetinkroyalmusic.nl

Vrijdag 7 februari

Elle Limebear met Reyer & band, 20.00 uur, **Assen**, De Ark, J.C. van Markenstraat 25, € 17, info/tickets: eventsforchrist.nl

Zaterdag 8 februari

Muzikaal inspiratie-event Lift it up, 10.00 - 16.30 uur, **Kampen**, Quintus, Vloedijk 18, € 25 (incl. lunch)

Zaterdag 8 februari

Zangavond naar de Zondag met 'De Zeeklank', 19.00 uur (kerk open: 18.30 uur), **Staphorst**, De Bron, Churchillaan 2, € 5 t/m 12 jaar gratis

Zondag 9 februari

Praise & Preach met Dave van Room en ds. Liewejan van Dalen, 19.00 uur, **Hoogeveen**, collecte

Dinsdag 11 februari

Muziektheatervoorstelling: 'Mijn Zwervend Hart', 20.00 uur, **Emmen**, Grote Kerk, € 6

Zondag 16 februari

Concert muziekvereniging Jeduthun, 14.30 uur, **Oldemarkt**, Nederlands Hervormde kerk

Zaterdag 29 februari

Orgelconcert Hasselt met Minne Veldman, 16.00 uur (deur open: 15.30 uur), **Hasselt**, Ichthuskerk, Kastanjelaan 1, gratis (collecte)

Zaterdag 7 maart

Worship and Brass Night met Sharon Kips, concert, **Nieuw Buinen**, Baptistengemeente, Dwarsdiep 9, 20.00 uur, €15, info/tickets: eventsforchrist.nl

Vrijdag 20 maart

InSalvation-Exodus Tour, 19.30 uur, **Almelo**, Pinkstergemeente de Banier, Hofkampstraat 169, € 3,50, info/tickets: eventsforchrist.nl

Zondag 22 maart

InSalvation-Exodus Tour, 19.30 uur, **Urk**, Volle Evangeliegemeente De Morgenster, Rotholm 20, € 3,50, info/tickets: eventsforchrist.nl

Vrijdag 27 maart

InSalvation-Exodus Tour, 19.30 uur, **Assen**, Baptistengemeente de Ark, € 3,50, info/tickets: eventsforchrist.nl

Vrijdag 27 maart

Stiltetour 2020 'van Presteren naar Liefhebben' m.m.v. Ronald Koops en Mirjam van der Vegt, **Zwolle**, Dominicanenklooster, Assendorperstraat 29, € 18,99, info/tickets: truetickets.nl/stiltetour

Donderdag 23 april

Timzingt, cabaretvorstelling 'Verloren vaders', 20.00 uur, **Assen**, De Nieuwe Kolk, Weierstraat 1, 20.00 uur, € 24,50 info/tickets: eventsforchrist.nl

Nieuwe uitgave Handboek gereformeerd kerkrecht

Onlangs verscheen het Handboek gereformeerd kerkrecht, onder redactie van dr. Herman J. Selderhuis, hoogleraar kerkgeschiedenis aan de Theologische Universiteit Apeldoorn. Het betreft geen verklaring van de kerkorde van 1619. Wel geeft de nieuwe uitgave inzicht in de achtergrond van de verschillende bepalingen die daaraan zijn ontleend.

DOOR DR. JAN DIRK WASENAAR, HELLEENDOORN

Het handboek bestaat uit vier delen: een principieel, historisch, systematisch en praktisch deel. Bij 'praktisch' moet men niet denken aan uitleg van allerlei specifieke bepalingen - ik zei al: het boek is geen verklaring. Om een indruk van de inhoud van dat deel te geven: de kwesties 'letter en geest van de kerkorde', 'kerk, kerkrecht en privacy', 'kerk en arbeidsrecht', 'kerk en aansprakelijkheid' en 'kerkrecht, macht en misbruik' komen aan de orde. Er is geen kerk die daar niet mee te maken heeft.

Klein-rechts

Het handboek ademt de sfeer van 'klein-rechts' op kerkelijk terrein. De Protestantse Kerk in Nederland komt amper in beeld. Dat betreurt ik. Ook de protestantse

Vervolg van pagina 5

Dorpen

Ook op het platteland speelt het probleem van geldtekort. In het prachtige Reestdal staat een rijksmonumentale kerk. De Protestantse Gemeente Oud Avereest-Balkbrug houdt hier elke zondag een kerkdienst, afwisselend vier maanden in de Brugkerk in Balkbrug en in de Reestkerk in Oud Avereest. Om de Reestkerk te behouden is stichting 'Vrienden van de Reestkerk' opgericht. De kerk is te huur voor "passende manifestaties" en uitstekend geschikt voor een symposium of een concert.

Geldwisselaars

Wat vinden de 'gewone' kerkgangers van de verhuur? Dewes van Lohuizen, trouw bezoeker van de diensten in de Lebuinuskkerk, kan zich goed voorstellen dat de kerk wordt verhuurd, want "er is nu eenmaal veel geld nodig om alles in stand te houden. Maar er zijn wel grenzen. Ik heb zelf als deel-

kerkorde, qua uitgangspunten een vervolg op de hervormde van 1951, kan namelijk als een uitwerking van gereformeerde beginselen beschouwd worden. Wie zich hierin wil verdiepen, moet dus bij andere boeken zijn.

Studiedag

Ik woonde een deel van de studiedag ter gelegenheid van de verschijning van het nieuwe handboek bij, op 2 december in het gebouw van de Theologische Universiteit Apeldoorn. Er werden boeiende lezingen gehouden. Ik wijs op die van ds. Wijnard Zondag (predikant van de Gereformeerde Gemeente te Dordrecht, oud-hoogleraar arbeidsrecht aan de Rijksuniversiteit Groningen) en prof. dr. Sophie van Bijsterveld (hoogleraar empirische en praktische religiewetenschap, met de leeropdracht 'Religie, recht en samenleving' aan de Radboud Universiteit Nijmegen).

Kerk en overheid

Zondag betoogde dat er een wederkerige relatie tussen kerk en overheid bestaat. De scheiding tussen kerk en staat, die vaak op onbezonnen wijze als adagium in discussies wordt ingebracht, betekent niet dat de overheid geen oproep aan de kerken kan doen. Evenmin dat de kerken zich niet tot de overheid mogen

nemer op de kerstmarkt gestaan, maar dat deze nu ook op zondag werd gehouden gaat me te ver. Ik moest denken aan de geldwisselaars in de tempel en ben toen op zondag niet naar de kerkdienst geweest."

Met activiteiten zoals een uitvaartbeurs heeft Van Lohuizen geen enkele moeite. "Zo'n beurs past prima in de kerk." Kirstin Gramlich, cantor-organist van de Lebuinuskkerk vindt "verhuur zeker af en toe een belemmering voor de studie van een organist. Meestal zijn organisten en koorleiders parttimers die aan meerdere projecten tegelijk werken druk bezet en daarom hebben zij niet alle mogelijkheden om zich aan de agenda van de kerk aan te passen. Toch besef ik de noodzaak van de verhuuractiviteiten. Een deel van de restauratie van ons orgel werd door de verhuurinkomsten direct of indirect gefinancierd. In goed overleg met mijn collega die over de agenda gaat, kan ik in de Lebuinuskkerk mijn werk doen."

Prof.dr. Sophie van Bijsterveld was een van de sprekers op de studiedag ter gelegenheid van de verschijning van het nieuwe handboek

richten. Wel hebben de overheid en de kerken elk hun eigen domein. De kerken hebben allerlei eigen regelingen, bijvoorbeeld op het terrein van wat seculier 'arbeidsrecht' heet. Verder kennen kerken hun eigen procedures om bezwaren en geschillen te beoordelen. De kleur daarvan kan per kerk

verschillen. In beginsel houdt de burgerlijke rechter zich daar buiten. Maar dan moeten de kerken hun arbitrale rechtsgang wel op orde hebben. De rechter zal een kerkelijke zaak pas aanpakken als er sprake is van een leemte in de kerkelijke procedure (een spoedvoorziening bijvoorbeeld), als de kerk zich niet houdt aan de eigen regels of als er sprake is van schending van bepaalde fundamentele beginselen van behoorlijk bestuur. Dan geldt voor de kerken: 'Let op uw saeck.' Zondag, met een mooie bijbelse verwijzing: 'Het is daarbij goed om het

'goud van Egypte' (lees: elementen uit onder meer civiel procesrecht) te gebruiken voor de vormgeving van actualisering van het eigen statuut.'

Van Bijsterveld sloot daar op aan vanuit haar deskundigheid - ik noem haar jarenlange betrokkenheid bij het Interkerkelijk Contact in Overheidszaken - met een schets van de ontwikkelingen in Europees perspectief.

Het Handboek gereformeerd kerkrecht, een belangrijke uitgave. Voor wie zich breder wil oriënteren, blijft Leo J. Koffeman, Het goed recht van de kerk. Een theologische inleiding op het kerkrecht (2009) onontbeerlijk.

N.a.v.
Herman J. Selderhuis
(red.), Handboek gereformeerd kerkrecht;
Uitgeverij Groen, Heerenveen

komen en gaan

PROTESTANTSE KERK Beroepen

te **Apeldoorn** (Eben-Haëzer), ds. H.I. Methorst te Nieuwerkerk aan den IJssel (herv. wijk I) te **Oldebroek** (herv. wijk I), ds. J.W. Hooydonk te Kockengen (herv.)

Aangenomen

naar **Dedemsvaart**, ds. E.J. Wisselink te Nieuw-Amsterdam/Veenoord naar **Lelystad** (herv.), ds. C.H. Hogendoorn te Katwijk (herv., Morgenster), die bedankte voor IJsselmuiden-Grafhorst (herv. wijk I)

Beroepbaar

proponent A.M. Snaterse te Gouda; ds. J.P. Ouweland te Houten (directeur GZB Driebergen)

proponent G. Lubbersen te Zwolle; proponent A. Vonk Noordegraaf te Veenendaal

NED. Geref. KERKEN

Beroepen te **Culemborg**, kand. A.E. Lorein te Kampen

GEREF. GEMEENTEN

Beroepen te **Genemuiden**, ds. A.T. Huijser te Sliedrecht

Bedankt

voor **Meliskerke** (voor de zending in Ecuador), ds. H. Brons te Vlaardingen

GEREF. GEM. IN NEDERLAND

Beroepen te **Vlaardingen** en te **Monarch** (Alberta, Canada), ds. O.M. van der Tang te Alblasterdam

OUD GER. GEMEENTEN IN NED.

Bedankt voor **Werkendam**, ds. H.H. Romkes te Rouveen

Blankenham

Protestantse Gemeente
Blankenham
Kerkbuurt 9
8373 EG Blankenham

Scriba: mevr. C.A. Appelo-de Ruiter,
Kerkbuurt 10, 8373 EG Blankenham
0527-202584
ariaderuiter@gmail.com
www.kuinreblankenham.
protestantsekerk.net
www.facebook.com/
pknkuinreblankenh

Kerkdienst

Zondag 2 februari om 9.30
uur: Voorganger Ds. G. Venhuizen.

Pastorale hulp. Mocht u die nodig hebben, neemt u dan contact op met een van de ouderlingen.

Zieken en allen die pijn en verdriet hebben: wens we Gods troost en nabijheid toe.

Bloemen vergezeld van onze hartelijke felicitaties werden gebracht bij mw. H. de Boer-Eker, zij vierde 29 januari haar verjaardag.

“Het ligt in de macht van de Heer u meer dan schadeloos te stellen”, 2 Kronieken 25:9B

Schadeloosgesteld worden is een vergoeding krijgen voor geleden schade. Dit geldt niet alleen op het financiële vlak, je zegt het ook als je iemand compenseert op een ander gebied. Bijvoorbeeld als een onaangename ervaring met iets plezierigs wordt rechtgetrokken. Soms sta je voor een lastige opdracht, iets wat eigenlijk te veel is, waarbij je iets van jezelf kwijtraakt, ontkent of veronachtzaamt. Breng je dan dat offer ten koste van jezelf of loop je weg? Zeg je: “Voor-uit dan maar” of “Sorry, dit gaat me te ver”? Het is aan jou, jij bepaalt de grens van je mogelijkheden. Misschien is het goed om te weten dat een offer dat uit liefde wordt gebracht minder zwaar is dan een offer uit noodzaak. Als je geen liefde kunt opbrengen voor degene voor wie het offer geldt, kun je het altijd nog uit liefde voor God doen. Gewoon omdat je op zijn zoon wilt lijken. Hij die je overwegingen kent en je beslissingen volgt, heeft de macht je meer dan schadeloos te stellen. Joke Verweerd, uit: Toeval bestaat niet

Katholieke sporen in de kerken

In de meeste middeleeuwse kerken zijn nog sporen aanwezig uit de katholieke tijd. Op veel plaatsen werden bij restauraties schilderijen ontdekt op muren en gewelven. Die waren bij de Reformatie, de kerkhervorming in de zes-tiende eeuw, overgeschilderd met witkalk. Er kwamen bijvoorbeeld voorstellingen van heiligen tevoorschijn, die vaak samenhangen met vroegere altaren. Ook waren er scènes op muren en gewelven geschilderd uit het leven van Jezus, Maria of een heilige. De grote ramen waren gevuld met gebrandschilderd glas, zoals nog te zien is in de Goudse Sint-Janskerk en in de Oude Kerk te Amsterdam. In de zomer van 1566 raasde de Beeldenstorm door Nederland.

In veel kerken werden altaren afgebroken en beelden kapot gegooid. Na de Reformatie, aan het eind van de zestiende eeuw werden ook nog altaren en beelden opgeruimd. Toch zijn hier en daar stukken blijven staan. Dit geldt onder meer voor hekken en stenen tribunes die de leken tot het priesterkoor beletten. Ook bleven er preekstoelen bewaard, omdat die ook in de protestantse kerkdienst van pas kwamen. De koorbanken, waar de geestelijken de getijden zongen, zijn o.a. in tact gelaten in de Grote Kerk te Dordrecht en in de Bavo te Haarlem. Veel kerken dragen de sporen van het middel-eeuwse gebruik in de vorm van muurnissen. Deze waren bijvoorbeeld bestemd voor het opbergen van de hostie (de “sacramentsnis”) of het handenwassen van de priester (de “piscina”).

Psalmen (uit Canon van het protestantse lied) De Engelsman John Newton (1725-1809) maakte al vanaf zijn elfde kennis met het ruwe leven van de zeeman. Hij deed zelfs mee aan de slavenhandel. Later kwam de inkeer en het besluit om theologie te gaan studeren. Hij was toen 30 jaar. In 1764 werd hij predikant in Olney en later in Londen. Samen met de dichter Cowper publiceerde hij de bundel Olney Hymns. Newton werd beroemd als dichter van “Amazing Grace”, een van de populairste Engelse liederen. Het piëtisme, de periode in de 17e eeuw waarin sterk de nadruk kwam te liggen op de persoonlijke geloofsbeleving is van grote invloed geweest op het kerklied, maar ook op de kerk. Het verlangen naar een persoonlijke band met God had als keerzijde dat het kerkelijk leven veel minder in de belangstelling stond en verschaalde. In Engeland kwamen de broers John en Charles Wesley hiertegen in het geweer. Zij stonden aan de wieg van een andere stroming, parallel aan het piëtisme, die van even grote betekenis is geweest voor de kerk en het kerklied: het Methodisme. De Wesleys wilden de kerk in Engeland nieuw leven in blazen. Ze wilden geen nieuwe kerk stichten maar dat gebeurde uiteindelijk toch. De Methodisten zijn nu een grote wereldwijde protestantse kerk. De dichter Newton voelde zich zeer aangetrokken tot de Wesleys en hun vernieuwingsbeweging. Een Engels kerklied kan in de canon dus niet ontbreken. Dit lied (How sweet the name of Jesus sounds) is een goed voorbeeld van de rijke oogst aan liederen die de 18e eeuw in Engeland heeft voortgebracht. “O Jezus hoe vertrouwd en goed” is de Nederlandse titel van het lied. Newton omschrijft met allerlei namen wat Jezus voor hem als gelovige betekent. In het geboorteverhaal van Jezus in Lucas 2:21 wordt verteld dat het pasgeboren kind de naam “Jezus” (letterlijk: “de Heer redt”) krijgt. In het lied worden veel namen voor Jezus genoemd: herder, held, koning, vriend, profeet en priester. De tekst van de dichter Willem Barnard is meer een bewerking dan een vertaling: O Jezus hoe

vertrouwd en goed klinkt mij uw naam in 't oor, uw naam die mij geloven doet: Gij gaat mij reddend voor.

Citaat: “Ik ben gaan inzien dat het geloof een organisme is dat groeit met de tijd. Blijft het stabiel, dan sterft het.

Wil het voortleven, dan moet het kunnen veranderen”, Godfried Bomans (1913-1971), prozaschrijver van vooral humoristisch werk Namens de Protestantse gemeente Blankenham, C.A. Appelo-de Ruiter

Blokzijl PROT. GEM.

Protestantse Gemeente Blokzijl
Scriba: Karin Rozendal
tel. 23327236, pgb4@xs4all.nl
Kopij wordt verzameld en
verstuurd door:
dhr. Henk van Dalen
tel. 0527 291285
hvandalen03@hetnet.nl

Zondag 02 febr. School & kerkdienst. Blokzijl, Grote kerk, 10.00 uur. ds Jelle Vonk. Organist dhr. Henk Braad, m.m.v. van velen. Collecte: 1e inzameling voedselbank, 2e eigen kerk, 3e bloemenfonds.

Komende zondag is de dienst in de Grote kerk met als voorganger dominee Jelle Vonk en dhr Henk Braad uit Oldemarkt zal ons begeleiden op 't orgel. Het is een gezamenlijke dienst met de basisschool. En veel mensen zullen meewerken. Dat het een gezegende dienst mag zijn ook dan! En zoals gebruikelijk is er dan ook weer koffiedrinken en elkaar opnieuw te ontmoeten. Kom gerust allemaal, want iedereen is welkom.

Pastoraat

Mw Antje Hoolsema, G.Luchesenstraat 6, Scheerwolde is de afgelopen week opnieuw opgenomen in het Isala ziekenhuis te Meppel en verblijft daar voor nader onderzoek. Mw Marie Dijkman-van de Sluis, Noorderkade 23, Blokzijl is inmiddels begonnen aan 40 behandelingen hyperbare zuurstoftherapie. Wij wensen haar en haar gezin veel sterkte toe! Mw. Marrie de Graaf – Meyer, Marknesserweg 7, Blokzijl, verblijft door een val in Zonnekamp kamer III Oyershoeve I Steenwijk om te revalideren. Dhr. Jaap Doeven, Boffersweidje 22, is weer thuis na een ziekenhuisopname door een ernstige longontsteking.

Wij denken ook aan anderen die onder behandeling of herstellende zijn van medische ingrepen. Dat een ieder kracht, moed en zegen mag ontvangen!

Zou gij verstaan, waar Hij u leidt? Vertrouw Hem waar Hij gaat. Zijn duistere voorzienigheid verhult zijn mild gelaat. lied 943:4

Verjaardag en jubilea. Voor jong en oud (en daar tussenin) die de komende week jarig zijn of een jubileum te vieren hebben: van harte gefeliciteerd. **Wat gebeurde er de afgelopen week?**

Zondag 26 januari was de dienst in de Grote kerk met als voor-

gangster dominee Jelle Vonk en hebben we het avondmaal gevierd en vervolgens ook in de Vierhoek.

Donderdagavond 23 januari: de Werkgroep Communicatie kwam bij elkaar. Met elkaar bekeken en bespraken we een nieuw logo voor onze gemeente.

Collecte Diaconie 2 februari 2020: inzamelingsactie voedselbank

Op dit moment maken ongeveer 125 gezinnen in Steenwijkerland gebruik van de Voedselbank. 2 februari a.s. houden we weer een inzamelingsactie van levensmiddelen. De collecte voor de Diaconie komt daarmee te vervallen; u kunt uw gift dan 'omzetten' in levensmiddelen. Er is op dit moment vooral behoefte aan: allesreiniger, afwasmiddel, schuurmiddel, shampoo, doucheschuim en lang houdbare producten. U kunt uw gift bij binnenkomst achter in de kerk in een grote bak leggen.

Wilt u in plaats van voedsel een financiële gift geven, dat kan ook. Er staat ook een collecte doosje waar u uw gift in kunt doen. De opbrengst hiervan zal ook naar de Voedselbank gaan. We hopen dat we veel spullen aan de Voedselbank Steenwijkerland kunnen overhandigen!

School & Kerkdienst

Graag nodigen wij u en jou uit voor de School en Kerkdienst in de Grote kerk te Blokzijl i.s.m. Chr. Kindcentrum 'De Schutsluis'. De schoolkerkdienst 'Wij gaan op reis!', zal plaatsvinden op zondag 2 februari om 10.00 uur. Vragen die we tijdens de dienst aan onszelf zullen stellen zijn; 'Hoe begint de reis met God?', 'Wat zijn eigenlijk de reisregels?' en 'Wat is jouw doel tijdens deze reis?' Kom je ook? Neem je ouders, broers, zussen, opa's en oma's ook mee! We gaan luisteren, zingen en praten over het thema 'Op reis', waar de kinderen op school al veel over hebben gehoord en gesproken. Voor de kleinsten is er oppas in de consistorie van de Grote kerk te Blokzijl.

Actie Kerkbalans

De jaarlijkse actie Kerkbalans is van start gegaan. Het thema is ook dit jaar 'Geef voor je Kerk'. Wist u dat dit de grootste inzamelingsactie van het land is? Overal vragen plaatselijke kerken en parochies aan hun leden om een financiële bijdrage over te maken. In de afgelopen week is ook bij u de brief voor Kerkbalans bezorgd. Doet u weer mee?

*Kerk daar sta je
Met je open deuren
Wagenwijd
Voor wie trouwen, dopen, vieren,
rouwen
Voor wie maar wil
Luisteren naar een woord dat verheft
Naar een beduidend verhaal
Van een naaste om een praatje
verleggen
Kerk blijf daar staan
Ik geef om de plek die je mij biedt*

Dankzij uw bijdrage kan de Protestantse Gemeente Blokzijl Scheerwolde voortbestaan! De actie Kerkbalans 2020 loopt van zaterdag 18 januari t/m zaterdag 1 februari 2020. Maandag 3 februari komen de 'lopers'

de opgehaalde antwoordeveloppen inleveren. Zondag 9 februari zal het (voorlopige) resultaat bekend worden gemaakt. Hopende dat wij ook dit jaar op uw bijdrage mogen rekenen. Met vriendelijke groet,

College van kerkrentmeesters
Agenda

Zondag 02 febr. 10.00u schoolkerkdienst Grote kerk.

Zondag 09 febr. dienst om 10.00u in de Grote kerk en dit keer niet in de Wielewaal. Om 10.00u jeugdkerk in de Waaier.

KinderKerk

De KinderKerk zal vanaf nu worden geleid door 1 leiding voor 2 groepen. De KinderKerk start om 10.00 in de consistorie voor de kinderen vanaf 3,5 jaar t/m groep 3. De kinderen van groep 4-8 starten in de kerk en komen voor de eerste schriftlezing naar de KinderKerk. De kinderen worden dan door een van de ouderlingen vanuit de kerk naar de consistorie ruimte gebracht. Ze sluiten dan aan bij de andere kinderen. Alle kinderen en leiding komen dan voor het slotlied terug in de kerk, zodat we gezamenlijk de dienst kunnen afsluiten.

In Scheerwolde is er KinderKerk voor 1 groep, vanaf 3,5 jaar tot groep 8. Alle kinderen gaan dan met de leiding voor de eerste schriftlezing naar de KinderKerk ruimte. Ze komen dan voor het slotlied weer terug in de dienst. Tijdens bijzondere diensten, zoals dopen, advent en 40-dagentijd periode, Palmpasen, Pasen, Pinksteren en Kerst loopt het anders. Alle kinderen starten dan eerst in dienst en gaan dan gezamenlijk met de leiding naar de KinderKerk. Alle kinderen komen dan voor het slotlied terug in de dienst.

Bezoekdienst, op 29 januari mw A. Slot, 79 jaar, Kleine Breesstraat 2, Blokzijl. Op 27 januari dhr K. Hoorn, 84 jaar, Blokzijlsegeweg 5, Scheerwolde. U, allen van harte gefeliciteerd en een fijne dag gewenst. Namens de bezoeken Marie Dijkman-van der Sluis.

Facebook

Wordt vriend op facebook van de kerk Blokzijl- Scheerwolde en we delen met u en jou de bijzondere activiteiten, die er zijn in en om de kerk!

Kopij eerstvolgende nummer voor het nummer dat vrijdag uitkomt: kopij tot uiterlijk zaterdagmiddag 12.00 uur naar Henk van Dalen hvandalen03@hetnet.nl

Giethoorn

Predikant Ds.A.C.J. van Waard-Pieterse, De Elzen 20, 8355 CX Giethoorn, 0521-362555
astridvanwaard@hotmail.com
Scriba:
Harry Besselse, p/a Beulakerweg 78a, 8355 AK Giethoorn, 0521-344266
scribagiethoorn@gmail.com
giethoorn.protestantsekerk.net
Kerkrentmeesters bankrek.nr
NL69 RABO 0322 0010 80
Diaconie bankrek.nr: NL39 RABO 361 2597 51

Omgaan met veranderingen

Het Evangelisch College organiseert een inspirerende, praktijkgerichte studiedag voor kerkeleiders. Dit keer komt dr. Ben Tiggelaar spreken, deskundige op het gebied van leiderschap, verandering en gedrag. Er komen veel veranderingen op gemeenten af, zowel van binnenuit als van buitenaf. Hoe kunnen kerken daar op een goede manier mee omgaan? Tiggelaar doceert aan verschillende business-schools en schrijft ondermeer wekelijkse columns in NRC. Ben zal, als gedragswetenschapper én christen, handvatten geven waarmee gewenste veranderingen in de kerkelijke gemeente gestuurd en geborgd kunnen worden. De studiedag wordt gratis aangeboden door het Evangelisch College, inclusief koffie, thee en een uitgebreide lunch. Vooraf aanmelden via www.evangelisch-college.nl

Zaterdag 8 februari, 10.00 – 13.30 uur, Almere, Wegwijzer, Missiecentrum, Makassarweg 80, gratis

In de put? Kijk omhoog!

‘Heb je wel eens in de put gezeten? Ken je dat gevoel dat alles verloren lijkt? Alles is van je afgepakt. Iedereen heeft je in de steek gelaten. Het is donker om je heen. Vroeg of laat kom je zo’n donker moment tegen. Niet iedereen komt daaruit... Sommigen blijven (ongewild) in de put zitten. Als het onder je, voor je, achter je, links en rechts van je donker is, wat dan?’ Met deze woorden kondigt Gospel Music Hoozevee een Praise & Preach avond aan. Goede muziek (praise) met Dave van Room, muzikanten en zangers en twee korte overdenkingen (preach) van ds. Lieuwejan van Dalen. Het thema is ‘Kijk omhoog’.

Zondag 9 februari, 19.00 uur, Hoozevee, collecte

Uitnodiging Recordpoging Guinness Book of Records

Met een reusachtig chocoladekunstwerk vraagt chocolatier Frits van Noppen aandacht voor Mercy Ships, een internationale hulporganisatie die medische zorg gratis toegankelijk maakt voor mensen in Afrika. Het kunstwerk van 14 bij 27 meter krijgt een volume van meer dan 100.000 chocoladeletters. 1600 elementen kunnen worden gesponsord tijdens de onthulling. Ben Tiggelaar verzorgt een inspirerende sessie en na afloop is er mogelijkheid tot netwerken. Aanwezigen kunnen gebruik maken van een typisch Rotterdamse ‘Walking Dinner’.

Donderdag 6 februari, Rotterdam, Onderzeebootloods, inloop: 16.30 uur, onthulling: 17.30 uur, tickets via: het-lekkerstewereldrecord.nl/vip, code: MercyShipsVips123

Vervolg van pagina 12

Eredienst. Aankomst 10.00 uur. Op **zondag 2 februari** gaat de heer J. Smit uit Belt-Schutsloot voor. De organist is de heer J. Floor en de heer J. Bouwmeester is de dienstdoende ouderling. De uitgangscollecte is bestemd voor de catechese. Na de dienst is er koffie/thee/limonade in het Protestants Centrum. Tijdens de dienst zal er oppas aanwezig zijn voor de kleintjes. Kerkvervoer: Hans Spitz, tel. 360322.

Sparen voor de zending Al jarenlang worden er in het hele land door vele vrijwilligers postzegels, kaarten, cartridges en mobiele telefoons ingezameld voor het zendingswerk van Kerk in Actie en de Gereformeerde Zendings Bond. In Giethoorn en omstreken staat het huis van mevrouw Annie de Lange ook al vele jaren bekend als inzamel-punt en tussenstation voor deze gebruikte postzegels, kaarten, cartridges en mobiele telefoons. Dit leverde veel geld op voor de zending. Mevrouw de Lange heeft nu aangegeven dat het tijd is voor een ander verzamel-punt. Vanaf nu kan dan ook ingeleverd worden in het Protestants Centrum van onze gemeente in Giethoorn en wel in de melkbus die achter de ingangsdur staat. Ook kunt u op afspraak aanleveren bij mevrouw Minie Kruidier in Giethoorn. Haar telefoonnummer is: 06-41704095. We bedanken Annie de Lange bij deze heel hartelijk voor het vele werk door haar verzet voor de zending, voor het daarbij openstellen van haar huis als verzamel- en sorteerplek en voor de fantastische bijdrage die zij hiermee en natuurlijk met behulp van u allen als spaarders heeft kunnen geven. We hopen dat u allen enthousiast blijft sparen zodat we de zending kunnen blijven steunen.

Wel en Wee

Op het moment zijn er in onze gemeente veel families die het moeilijk hebben. Wegens ziekte, het overlijden van een dierbaar persoon in de familie of een

andere oorzaak. Ook kunnen we dankbaar zijn voor het herstel van enkele gemeenteleden. We zijn ook dankbaar voor de geboorte van een kleinkind waar de grootouders apetrots op zijn. We wensen allen veel sterkte toe met de troostrijke gedachte dat God voor hen zal zorgen. We kunnen met ons verdriet, onze zorgen, maar ook met onze blijdschap altijd bij Hem terecht. Zijn Woorden en het gebed zijn een houvast in ons leven. Aandacht voor elkaar doet ook veel goed. Even een belletje of al is het maar een kaartje met de tekst: “Ik denk aan je.” Veel woorden zijn dan niet nodig. Het werkt. Vriendschap is heel belangrijk in ieders leven. Daar kun je op bouwen. Het volgende is uit het boek: “Een mens als jij” van Hans Bouma.

Verwantschap

Stel je voor: iemand die zich innig met jou verbonden voelt. Iemand die je herkent in je ware gedaante. Iemand die op een heel speciale wijze je naam noemt. Stel je voor: een vriend, een vriendin. Rijk ben je, een groot geluk is je deel.

Een vriend, een vriendin. Iemand die er altijd voor jou is. Iemand die je nooit afwijst. Hoe je er ook aan toe bent, altijd ben je welkom. Iemand die familie van je had kunnen zijn. Zoveel heeft hij, heeft zij gemeen met jou. Een kwestie van verwantschap. Wat je noemt: geestverwantschap. Vriendschap. Je staat er niet alleen voor. Psychisch sta je niet in de kou. Er is iemand die op een beslissende manier jouw mens is, jouw nabije mens. Iemand die om je geeft. Iemand die volkomen belangeloos met jou optrekt. Inderdaad, volkomen belangeloos. Als het jón maar goed gaat. Vriendschap is nooit ergens om. Vriendschap kent geen bijbedoelingen. Die ander hoeft niets van jou. Je bent veilig. En wat die ander is voor jón - een vriend, een vriendin, dat ben je ook weer voor hém. Voor háár. Tot zoveel warmte, tot zoveel pure menselijkheid ben je in staat.

Bestemming

Al is er maar één,

*een mens
die zich aan jou verwarmt.
een mens*

*wiens hoop, wiens troost,
wiens lente je bent,
een nieuw seizoen.*

*Al is er maar één,
een mens
die een mens aan je heeft,
je leeft,
je leeft niet te vergeefs.
Je beantwoordt
aan je bestemming.*

Hartelijke groet van Marjolein Petter en voor u allen een gezellige week.

Kuinre

Protestantse Gemeente Kuinre
Henric de Cranestraat 41
8374 KL Kuinre

Scriba: scriba-kuinre@live.com

www.kuinreblankenham.protestantsekerk.net
www.facebook.com/pknkuinreblankenham

De bloemen uit de dienst van 19 januari zijn naar mevrouw A. Timmerman-Brouwer gegaan. Uit de dienst van 26 januari zijn de bloemen naar mevrouw S. van Velsjongstra gegaan.

Kerkdiensten in 2020 Kuinre Met ingang van 1 januari 2020 is er in Kuinre elke week dienst om 10.00 uur. Van harte welkom. **Zondag 2 februari** is onze voorganger dhr. J.P. Bredenhoff uit Wierden.

Zondag 9 februari zal Ds. C.P. Meijer uit Zwolle voorgaan, in deze dienst is de viering van het Heilig Avondmaal.

Zondag 16 Februari gaat ds. M. Jongsma-Visserman uit Emmeloord voor.

Zondag 23 februari is er een dienst zijn met medewerking van koor Jubilee. Vanaf 2020 gaan we elke eerste zondag van de maand koffiedrinken na de dienst. Wij nodigen u van harte uit een kopje mee te drinken op zondag 2 februari. **Het verhaal van drie bomen, drie dromen.**

In de Protestantse kerk te Kuinre wordt een dienst gehouden over drie bomen die dromen over de toekomst. Over wat ze later als ze grote bomen zijn, willen worden. Wilt u weten of

hun dromen uitkomen, wees er dan bij op: 23 febr. 2020, aankomst 10.00 uur. Het verhaal wordt afgewisseld met liederen van het koor Jubilee, o.l.v. Henk Boeve. U wordt allen van harte uitgenodigd!!

Als kerkenraad willen wij u vragen als er ziekte is of behoefte aan een gesprek contact op te nemen met de scriba of de ouderling. Wij zijn graag op de hoogte. Met een vriendelijke groet, Protestantse Gemeente Kuinre.

Steenwijkerwold

Predikant: ds. E. van Veen, tel. 0521-58 85 68, ericvveen@ziggo.nl

Scriba: dhr. G. Dekker, Marijnenkampen 2, 8339 SM Marijnenkampen, tel. 06-106 506 72, scriba@pk-steenwijkerwold.nl
Kerkelijk bureau: kerkelijkbureau@pk-steenwijkerwold.nl, tel. 0521-51 74 51

Zondag 2 februari

Aankomst: 09.30 uur. Voorganger: ds. E. van Veen. Organist: Arjan Kroes. Ophaaldienst: dhr. B. de Groot Boersma. Oppasdienst: Patricia Hartkamp. Bloemendienst: fam. J.D. Zeefat. Deurcollecte: Werelddiaconaat. **Lezingen:** Sefanja 2:3; 3:9-13 en Matteüs 5:1-12 (zaligsprekingen) ‘Geluk is een vlinder: hoe meer je er achteraan jaagt, des te harder vlucht het van je vandaan en des te beter verstopt het zich. Maar als je ermee stopt om het na te jagen en je andere dingen gaat doen, dingen die nuttiger zijn dan het najagen van persoonlijk geluk, dan zal het stiekem van achteren naar je toe vliegen en op je schouder gaan zitten’ Waar komt geluk vandaan? Dat is de vraag die we ons vanochtend stellen. Jezus schetst een levenshouding, veel jonge mensen in onze tijd maken vergelijkbare keuzes: niet jagen en najagen, maar leven in het nu, delen, leren. Leren ook om, om te gaan met de onzekerheden van onze tijd. Een baan is niet vanzelfsprekend, pensioen voor jongeren

Lees verder op pagina 13

Advertenties

Hoe verwelkomen wij toeristen?

Hebt u er wel eens over nagedacht hoeveel mensen in uw regio vakantie vieren? Ze komen om te wandelen of te fietsen, te shoppen of musea te bezoeken. Ze zoeken rust en ontspanning. En misschien zoeken ze ook wel naar zichzelf. Waarom zou u ze niet uitnodigen een kerkdienst bij te wonen? Of mee te doen aan een kerkelijke activiteit?

Daarom maken wij al jarenlang voor de kerken in de Kop van Overijssel het recreatiemagazine Wal & Water en sinds kort ook ‘Zomer in Twente’ en ‘Zomer in de Achterhoek’. Dat kunnen we ook in uw regio doen. Een mooi uitgevoerd blad met inspirerende artikelen en informatie over uw kerkelijke activiteiten.

Interesse? Laten we er dan eens vrijblijvend over praten. Bel met Ygerne ten Brinke: 0546-577475

Kijk voor meer info op: walenwater.welkomindekerk.nl

Basserweg 17
8342 TE Basse

T 05 21 58 82 73
E info@steginkbasse.nl

NIEUWBOUW

VERBOUW

ONDERHOUD

NVBU

www.steginkbasse.nl

Wandeling en viering klooster Diepenveen

Een wandeling in stilte en zoekend naar stilte door de prachtige bossen van Averlo. De wandelaars laten zich inspireren door de omgeving, een inspirerende tekst of een intrigerende vraag. Wie mee wil wandelen, kan kiezen uit een lange route vanuit Deventer (ongeveer 7 km) en een kortere versie vanaf een boerderij buiten Diepenveen (ongeveer 3,5 km). De lange-afstandwandelaars starten om 10.15 uur vanuit Deventer. Om 11.00 uur lopen ook de wandelaars van de korte route mee. Vanaf boerderij Erve Kleinveldhuis is het dan nog ongeveer vijftig minuten lopen naar Nieuw Sion. Aanmelden en info: www.nieuwsion.nl of mail naar stiltewandeling@nieuwsion.nl

Zaterdag 8 februari, 10.15 uur, omgeving Diepenheim, vrijwillige bijdrage

Viering en lunch met jongerenklooster

Jonge wandelaars (zie bericht hierboven) die nog even willen genieten van het samen-zijn, kunnen om 12.00 uur met de jongeren van het Jongerenklooster een korte viering bijwonen in de kapittelzaal of de abtsskapel. Aansluitend is er een gezamenlijke lunch, waarin ieder zijn/haar eigen lunch meeneemt. De organisatie zorgt voor koffie en thee.

Zaterdag 8 februari, 12.00 uur, Diepenheim, Nieuw Sion, Vulikerweg 6, gratis

Johan Bredewout

Zingen met 'De Zeeklank'

Staphorst gaat weer zingen! Christelijk gemengd koor 'De Zeeklank' uit Vollenhove en omgeving begeleidt de eerste Zangavond naar de Zondag Staphorst. De Zeeklank bestaat al sinds 1923, toen Vollenhove nog aan de Zuiderzee lag. Net als alle vissersstadjes aan de Zuiderzee, nu het IJsselmeer, kent ook Vollenhove een korentraditie. De koorleden repeteerden er in de oude Hervormde kerk in en keken uit over het water. Vandaar de naam: 'De Zeeklank'. Dirigent Johan Bredewout zal deze avond begeleiden op orgel. Ook kan men luisteren naar een kort gesproken woord. Meer info: www.zangavondstaphorst.nl of www.facebook.com/zangavondstaphorst

Zaterdag 8 februari, 19.00 uur (kerk open: 18.30 uur), Staphorst, De Bron, Churchillaan 2, € 5 (t/m 12 jaar gratis)

Vervolg van pagina 13

trek van Marry Klaver was er een vacature ontstaan bij de bloemendienst in BS. Titia Stam is bereid gevonden om deze lege plek weer op te vullen en zal vanaf 1 februari ook twee maanden per jaar de bloemendienst verzorgen.

Verkiezingen

Belt-Schutsloot:

Vanuit de gemeente zijn voorgedragen en door de kerkenraad verkozen:

- in de vacature ouderling kerkrentmeester: Sjaak Rodermond

- in de vacature jeugdoudering: Bert Jan Netjes

- in de vacatures ouderling: Jan Jonkman en Gerco Kingma A.s. zondag horen wij of zij hun roeping aanvaardden.

Wanneperveen:

In de vacature ouderling kerkrentmeester is wel iemand vanuit de gemeente aanbevolen maar deze persoon is geen doop- of belijdend lid van onze gemeente en kan daarom op grond van de kerkorde niet verkozen worden.

De kerkenraad roept u daarom weer op aanbevelingen in te dienen van doop- of belijdende leden die naar uw mening voor verkiezing in het ambt van ouderling kerkrentmeester in aanmerking komen.

Een aanbeveling mag worden gedaan door doop- en belijdende leden van 16 jaar en ouder, schriftelijk, voorzien van naam en handtekening.

U kunt aanbevelingen indienen t/m dinsdag 4 februari a.s.

Preken over de Wet

Door het drukke preekrooster wat betreft bijzondere diensten ben ik in het najaar niet voldoende toegekomen aan de preken over de wet. Na opmerkingen vorig jaar heb ook de adventstijd daar niet voor gebruikt. Ook januari laat weinig ruimte over. Nu lopen de preken dus niet meer gelijk op met de GGG en de catechisaties, maar ik ga er wel mee verder, dus bij deze de planning: 2 feb 7e gebod: Gij zult niet echtbreken
9 feb 8e gebod: Gij zult niet stelen
1 maart 10e gebod: Gij zult niet begeren enz

Filmavond (men only)

Als je graag vader wilt worden, als je een jonge vader bent en een goede wilt zijn, als je

ZENDINGSMIDDAG VAN DE KERK?

Mail naar nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl
Gratis plaatsing!

een ervaren vader bent en het soms best lastig vindt, als je al lang vader bent en je zoon of schoonzoon wilt bemoedigen om een goede vader te zijn, dan is deze film een absolute aanrader. En, het is ook gewoon een leuke film.

Vrijdag 7 februari om 20.00 in de kerk in Belt-Schutsloot.

Vanuit de gemeente

Klaas Huisman werd opnieuw opgenomen in Zwolle en is ook weer thuis. Zijn lichaam moet eerst tot rust komen voor een nieuwe ingreep kan plaatsvinden. Spannende tijd voor hem en zijn gezin. We wensen hem, maar ook anderen die thuis in onzekerheid verkeren over gezondheid en in spanning voor komende ingrepen de zegen en vrede van onze hemelse Vader.

Vanuit de Pastorie

Vorige keer schreef ik een verhaaltje als oproep om naar de samenkomsten van de week van gebed te gaan. Nu moet ik eerlijk bekennen dat mijn geloof in uw reactie daarop kleiner was dan de opkomst bleek te zijn. Ik schrijf dit op donderdag, dan nog twee avonden te gaan, maar de vorige drie avonden werden heel goed bezocht. Het was heel mooi om te merken en mee te maken hoeveel verlangen en openheid er was voor gezamenlijk gebed. Ik heb heel wat mensen voor het eerst hardop horen bidden. Deze week ervaar ik zelf als een bemoediging voor onze gemeente en voor mijzelf in ons gezamenlijk zoeken, eren en dienen van God. Ik vertrouw erop dat dit ook verder zal doorwerken.

Hartelijke groeten,
Ds. Menkveld.

Willemsoord / Peperga / Blesdijke

Predikant: ds. Gerrit van den Dool
Pastorie: Steenwijkerweg 157
8338 LB Willemsoord
predikantwillemsoord@gmail.com
Telefoon predikant: 0521-346611
Scriba: Henry Bos, Steenwijkerweg 194
8338 LD Willemsoord, 0521-514587
kerk.willemsoord@hetnet.nl
Koster: mevr. T. Winters-de Boer,
0521-588515, Rentmeesters Prot.
Gem Willemsoord Peperga Blesdijke
IBAN: NL34 INGB 0000 9350 70

Zondag 2 februari

In deze dienst gaat onze eigen predikant ds. Gerrit van den Dool voor. Ouderling van dienst is Feijke Kloosterman en het orgel wordt bespeeld door Menno van der Vinne. De deurcollecte is voor het werelddiaconaat. De ontvangst is door Rieta de Wagt en de

REGIONALE JEUGDBIJEENKOMST?

Mail naar nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl
Gratis plaatsing!

bloemen worden bezorgd door Marga Leemhuis. De opname wordt rondgebracht door Klaas Klarenberg en de zorg voor de kinderen is in handen van Pieter. De ophaaldienst wordt verzorgd door David Riggers (0521-589515). Het lied voor de dienst is lied 280.

Bij de diensten. De dienst van komende zondag belooft een feestelijke dienst te worden, want er is muzikale medewerking van het christelijk gemengd koor 'Looft den Heer' uit Oldemarkt. Er is koffiedrinken voor iedereen na de dienst. Er wordt op u gerekend!

Collecten. Diaconie: €23,70
Kerkrentmeesters: €42,70 en de deurcollecte voor het onderhoudsfonds bedroeg €32,80. Allen hartelijk dank voor uw gaven.

Bloemen. De bloemen zijn als groet en bemoediging gegaan naar de heer Lammert Kruithof aan de Paasloregele.

Agenda. Maandag 3 februari 20.00 uur telavond kerkbalans in het lokaal.

Waar geloof het meest kost. "Bid voor ons." Dat is vaak het eerste dat vervolgd christenen vragen. Zij kennen het belang van gebed uit eigen ervaring. Iedere week geef ik u een gebedspunt door: Bid voor de kwetsbare kerkgangers in Noord-Afrika. Gemeenteleden staan onder druk. In oktober 2019 werden verschillende kerken in Algerije gesloten. Dit zorgde voor veel spanning en onrust bij de gemeenteleden.
Kopij GZ. De kopij voor het volgende zondagsblad kunt u inleveren tot uiterlijk zondag 2 februari 12.00 uur bij de scriba. Het kan natuurlijk ook via kerk.willemsoord.nl

Maak ons nuttig Heer, voor onze medemens die leeft en sterft in nood. Laat ons delen Heer, van onze overvloed. Laat onze liefde al Uw wonderen doen.

Lieve Heer, leer ons om U ook te zien in de ogen van de mensen die ons kwetsen. Laat ons zien, hoe de liefde zich vormt en hoe mooi het is, te leven in Uw dienst.

Maak ons nuttig Heer, voor onze

medemens die leeft en sterft in nood. Laat ons delen Heer, van onze overvloed. Laat onze liefde al Uw wonderen doen.

Lieve Heer, maak ons heilig, net als U, en laat Jezus elke dag in ons herleven. Geef ons moed, om Uw mooie werk te doen. Geef ons liefde Heer, voor anderen en U.

Maak ons nuttig Heer, voor onze medemens die leeft en sterft in nood. Laat ons delen Heer, van onze overvloed. Laat onze liefde al Uw wonderen doen.

Tekst: schrijvers voor gerechtigheid: Michiel van Heusden Menno van der Beek (geïnspireerd door gebeden van moeder Teresa)
Namens de kerkenraad een hartelijke groet, Henry Bos ouderling-scriba

Werelddiaconaat. Zondag is de deurcollecte voor het landbouwwerk van Kerk in Actie in Oeganda. In het noorden van Oeganda is het droog. De regenval is steeds lastiger te voorspellen. Naast extreme droogte leidt dat ook tot overstromingen. Hoe verbouw je dan nog genoeg voedsel voor je gezin? De Oegandese kerk helpt boeren en boerinnen in hun strijd om het dagelijks bestaan. Ze leren nieuwe landbouwtechnieken en hun oogst beter bewaren. Ze leren beter samenwerken, samen sparen, hun oogst samen verkopen. Ze zetten alles op alles om bodemerosie tegen te gaan: ze planten bomen, leren houtbesparende ovens bouwen. Zo verspreiden hele dorpsgemeenschappen en durven ze weer te geloven in de toekomst van hun dorp. Helpt u mee om de zwaksten die nu al getroffen worden door klimaatverandering weerbaar te maken?

De diaconie
Van de predikant Pastoralia. Mevr. Gerry Riggers - Gaal (Nijnestede app. 303, Joh. Bogermanstraat 1, 8331 GZ Steenwijk) maakte een lelijke val en moest daarvoor naar het ziekenhuis. Gelukkig mocht zij na een kort verblijf weer naar huis terugkeren. We wensen haar

Lees verder op pagina 15

BIJZONDERE THEMA-AVOND?

Mail naar nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl
Gratis plaatsing!

Advertenties

TOTAAL INSTALLATEUR BROUWER TUK
Tukseweg 198 TUK Tel. 0521-512983
www.brouwertuk.nl

Een praktisch overzicht van uw kerkelijke activiteiten in het komende seizoen in een handzaam boekje. Om uit te delen aan gemeente-leden, nieuw-ingekeerde en geïnteresseerden.

Meer informatie: 0546 - 577475 (vraag naar Geke Brinkers).
www.welkominderkerk.nl

LAAT ZIEN WAT UW KERK DOET! DEEL DE VEELKLEURIGE INFOGIDS UIT.

een goed verder herstel. Afgelopen zondag nam ds. Sander van 't Zand afscheid van de Protestantse Gemeente Steenwijk. Ruim vijftien jaar heeft hij deze gemeente gediend. In die jaren is hij meerdere malen als gast-voorzanger in ons midden geweest. We wensen hem een gezegend emeritaat!

Bijbelgesprekskring. Op donderdag 6 februari om 20 uur is er weer Bijbelgesprekskring in de kerkenraadsruime. Er wordt dan een begin gemaakt met een aantal avonden over de Bergrede, Mattheüs 5 tot en met 7. Daarin vinden we veel uitdagende uitspraken van Jezus. Zeer de moeite waard er in een kring over na

INTERESSANTE LEZING?

Mail naar nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl
Gratis plaatsing!

te denken en over te praten! Als begeleidende lectuur gebruiken we het prachtige boekje 'Uit de Bergrede' van ds. W.R. van der Zee. Bij de ingang van de kerk ligt materiaal met de eerste twee hoofdstukken daaruit klaar, dat ter voorbereiding kan worden meegenomen. De volgende data zijn de donderdagen 27 februari, 12 maart en 2 april. Wie nog nooit heeft deelgenomen: kom eens kijken! We hopen op grote belangstelling.

Komende zondag 2 februari zal onze dienst muzikaal worden opgeluisterd door Christelijk Gemengd Koor 'Looft den Heer' uit Oldemarkt o.l.v. Jacoba Jongma. Als voorlied zingen we, samen met het koor, Lied 280 'De vreugde voert ons naar dit huis', dat we in augustus j.l. al eens geoefend hebben en dus nog goed kennen. De lezingen zijn Psalm 37: 1-11 en Mattheüs 5: 1-12. Naar aanleiding van deze evangelielezing, met daarin de zgn Zaligsprekingen, schreef Henk

Jongerius het volgende lied, dat we zullen zingen op de melodie van 'Nu daagt het in het Oosten':

Kom, luister naar de woorden die ik u heden zeg; zij wijzen u het leven, de waarheid en de weg.

Kom, luister alle mensen die zoeken naar geluk: mijn last is licht te dragen want liefde heet mijn juk.

Gelukkig zijn de armen die zonder macht van geld de wereld gaan verwarmen: zij doden kil geweld.

Gelukkig die zachtmoedig de weg van goedheid gaan:

hun leven is een weldaad, de vrede breekt zich baan.

Gelukkig die barmhartig de naaste willen zijn van mensen die verzinken in eenzaamheid en pijn.

Gelukkig zij die strijden voor de gerechtigheid en metterdaad belijden: God maakt geen onderscheid.

Vernieuw uw oude aarde, vestig uw koninkrijk waar wij uw deelgenoten zijn: koningen te rijk!

Tot slot Een hartelijke groet aan u, aan jou, ds. Gerrit van den Dool

Familieberichten kunt u mailen: henriette@topic-cc.nl, of sturen: Topic, Burg. J.C. van den Bergplein 34, 7642 GT Wierden. Berichten die maandag vóór 10.00 uur binnen zijn, worden opgenomen in de krant van die week, die op vrijdag of zaterdag bij de abonnees arriveert. Het tarief is € 0,39 per mm hoogte, per kolom, exclusief 21% BTW. Eén kolom is ca. 4 cm breed. Familieberichten bestaan uit 2-koloms advertenties.

Muzikale wereldreis in Emmen

In het kader van 75 jaar vrijheid speelt Nadja Filtzer de muziektheatervoorstelling: 'Mijn Zwerend Hart'. De voorstelling gaat over haar Joodse voorouders die vluchten voor de pogroms van Stalin: vanuit Oekraïne via Parijs, Le Havre en New York naar Mexico. De organisatie is in handen van het Inspiratieplein, Stichting Sjemmesj en gemeente Emmen. Nadja wisselt eigen composities en teksten af met Jiddische klezmer, Amerikaanse jazz en volksmuziek uit allerlei landen. Projectie van schilderijen van haar vader Luis Filcer, foto's van haar opa Dirk de Herder en filmbeelden van zus Irina maken het verhaal compleet.

Dinsdag 11 februari, 20.00 uur, Emmen, Grote Kerk, € 6

Ons' Lieve Heer op solder

Een actueel verschijnsel: vechten voor tolerantie, maar zodra die verworven is, onverdraagzaam zijn ten opzichte van andersdenkenden. Je gunt de ander niet de vrijheid, die jij voor jezelf verlangt.

DOOR DS. KO HEKMAN, ASSEN

Zo ook gereformeerden en katholieken in de Tachtigjarige Oorlog tegen Spanje. De opstand (1568-1648) bracht gereformeerden in een bevoorrechte positie. Protestanten vochten voor vrijheid van godsdienst. Maar toen gereformeerden die hadden bevochten gunden zij die niet aan de katholieken in de Republiek. De overheid trof maatregelen die het katholieke leven bedreigden. Katholieke inwoners van de Republiek mochten hun geloof niet langer in het openbaar belijden. Toch wisten zij zich te onwettigen aan de gereformeerde verdrukking en zich een plaats in de samenleving te heroveren.

Minderheid

Hun rituelen en symbolen werden als paapse bijgelovigheden en afgoderij geweerd uit het openbare leven, kerken en kloosters ontweigend en priesters in de ban gedaan. Bovendien stonden publieke ambten niet langer voor hen open. Dit alles dwong de Nederlandse katholieken ertoe zichzelf opnieuw uit te vinden. Wat betekende het om katholiek te zijn in de gereformeerde Republiek? De juriste en historicus Carolina Lenarduzzi geeft hierop antwoord in haar boek over de belevingswereld van een religieuze minderheid, 1570-1750. *) Wat maakt een inwoner van de Republiek nu eigenlijk tot een katholiek, gezien vanuit de eigen

Zolderkerk, bewaard in museum Ons' Lieve Heer op solder, Amsterdam.

belevingswereld van individuele gelovigen? Hun persoonlijke geschichten vertellen ons dat katholieken de vraag verschillend beantwoorden. Exorcisme, wonderen, heiligen en sacramenten bepaalden grotendeels de blik waarmee katholieken de wereld om hen heen bekeken.

Subcultuur

In de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden (1588-1795) kwamen de katholieken van een dominante cultuur terecht in een ondergeschikte cultuur, een subcultuur. Een religieuze minderheid, tweederangsburgers. Het was paradoxaal: uitoefening van het katholieke geloof was verboden, toch bestond er een bloeiende katholieke gemeenschap.

Herinneringen

Vanaf het eerste begin van de Opstand vertrouwden veel katholieken hun herinneringen toe aan het papier. Zij memoreerden juist die aspecten van het verleden, die de calvinisten het felst bestreden: eucharistiewonderen, heilige plaatsen en objecten, processies. Zo werd een wij-zij-gevoel in het leven geroepen dat de katholieke identiteit verstevigde. De over-

gang van cultuur tot subcultuur en het daarmee gepaard gaande streven van de gereformeerden om alle openbare sporen van het oude geloof uit te wissen, dwongen hen na te denken over de vraag welke herinneringen zij wilden doorgeven aan volgende generaties. Zo konden zij zich ook manifesteren in eigen tijd en zich als katholiek profileren.

Zielenheil

De katholieken probeerden te overleven. Wie beschouwde zich na de Reformatie nog aanhanger van het oude katholieke geloof? Je kunt niet spreken van de katholieke gemeenschap of de katholieke identiteit. Katholieken waren een heterogene gezelschap. Soms niet te onderscheiden van calvinisten. De katholieke identiteit was niet eenduidig. Wel absoluut was de ondergrens van de katholieke subcultuur, waar geen enkele katholiek aan wilde tornen: de toediening van de laatste sacramenten. Met het zielenheil werd geen enkel risico genomen. Het katholieke geloof vraagt om bemiddeling van een priester tus-

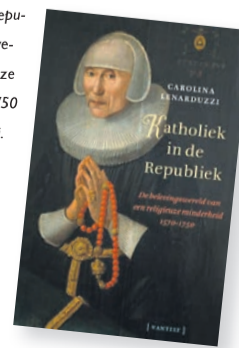
sen God en de gelovige. Godsdienstsamenkomst moest daarom doorgaan op een heilige plaats, waar ze dichterbij God waren. In schuilkerken, huiskerkjes, (zolder)kamers in particuliere huizen. Bekend in Amsterdam is Ons' Lieve Heer op Solder.

Provocaties

Vanaf 1650 na de vrede van Münster kregen de katholieken meer bewegingsruimte om hun geloof te praktiseren. Vroegere processieroutes werden weer gelopen, katholieken konden zich hun heilige plaatsen zo opnieuw toe-eigenen. Binnen de katholieke subcultuur waren liturgische en niet-liturgische geestelijke gezangen van grote waarde voor innerlijke geloofsbeleving, voor het bewaren en doorgeven van herinneringen en katholiek geloofsgoed aan volgende generaties. Met

de kerkmuziek, hoorbaar buiten de muren, konden de katholieken de publieke ruimte heroveren. Met hun religieuze muziek provoocerden zij de 'kettters' en maakten zij hun aanwezigheid nadrukkelijk kenbaar. Door muren heen hoorbaar, maar niet zichtbaar. Erkenning en gelijkberechtiging kwam er pas pas met de omwenteling in 1795. Katholieken werden steeds meer volwaardige burgers van de Republiek. Ze hielden hun geloof en cultuur overeind.

*) Katholiek in de Republiek. De belevingswereld van een religieuze minderheid 1570-1750 Carolina Lenarduzzi. Uitg. Vantilt, Nijmegen 2019.

Pinksteren op de Betteld

Wie zin heeft in een korte Pinkstervakantie met inhoud, zou eens aan de Betteld kunnen denken. In het Pinksterweekend komen Jack Nugter en zijn vrouw Nel naar het christelijk vakantiepark om er te spreken. Jack was ooit kickbokser, kwam tot geloof en ging met zijn vrouw in Bolivia werken als zendeling. Samen hebben zij veel meegemaakt en van de wereld gezien en zullen putten uit hun rijke ervaring. Informatie: www.jacknelnugter.nl

Vrijdag 29 mei - zondag 31 mei, Zelhem, Betteld, www.betteld.nl

Hervormde kerk Genemuiden monumenten Status

De Hervormde kerk in Genemuiden heeft de gemeentelijke monumentenstatus gekregen. Het college van burgemeester en wethouders besloot dit na overleg met de eigenaar, de hervormde gemeente. B&W beargumenteert haar besluit onder andere door te stellen dat de kerk 'een belangrijk onderdeel vormt van het oeuvre van de architecten Willem en Frederik Christiaan Koch'. De bouwstijl is neogotisch. In 1907 werd een middenschip bijgebouwd. Het kerkorgel van de Kamper orgelbouwer Zwier van Dijk is van grote cultuurhistorische waarde. Bijzonder is ook dat in deze kerk psalmen op hele noten met een tegenmelodie worden gezongen, de zogenoemde bovenstem. Dit fenomeen - waarschijnlijk ontstaan in Genemuiden - staat sinds 2013 op de lijst Nationale Inventaris Immaterieel Cultureel Erfgoed in Nederland (bron: de Stentor).

Persoonlijke gedenktekens met een hart

Lid van de **EDEN GROEP**

www.riddernatuursteen.nl

Ridder natuursteen

Bovensmilde / Lutten
0592-243972 / 0523-237870

Grafmonumenten, as-sieraden en bestemmingen

STEENHOUWERIJ
DE VERBINDING

Nagelerstraat 7
8301 XE Emmeloord

T | 05 27 264 881
E | info@steenhouwerijdeverbinding.nl

www.steenhouwerijdeverbinding.nl

skieën in Sauerland welkom in Haus Reinhild

Twee ruime appartementen. Ook gelijktijdig te boeken.

Kijk op hausreinhild.nl

Bouwbedrijf Bart Smit
Beulakerweg 131c
8355 AE Giethoorn
tel: 0521 - 36 00 00
info@bouwbedrijfbarstmit.nl

www.bouwbedrijfbarstmit.nl

NVBU
Meer Met Minder Energie
V GM C HECKLIST A ANNEMERS
BOUW GARANT

Uitvaartverzorging
Grafkistenfabriek Nieuw-Amsterdam

Voor een piëteitsvolle uitvaart...

Bij overlijden: **0800 - 024 25 26**
(dag en nacht bereikbaar)

Kantoor: Ballastweg 2, 7741 ZL COEVORDEN
Tel.: (0524) 515 899
Fax: (0524) 515 227

Postadres: Postbus 208, 7740 AE Coevorden
e-mail: uvvugna@planet.nl

Vestigingen in: Emmen - Coevorden - Zuidwolde (Dr.)
Voor informatie: (0591) 633 020 of (0524) 515 899

drok Al ruim 100 jaar advies en woningstoffering op maat

DECORETTE HUBO

- Gordijnen
- Laminaat
- Behang
- Kasten op maat
- Vloerbedekking
- Zonwering
- Accessoires
- Kortom... alles!

De Weyert 10, Vollenhove | 0527-24 13 55 | decorette-drok.nl

ZIEL elektrotechniek

- aanleg en onderhoud van elektrotechnische installaties zoals bedrijfs-, utiliteits-, woonhuisinstallaties • schakel- en ventilatietechniek • data- en telecommunicatie
- programmeerbarebesturingen • beveiliging • nood- en verlichtingssystemen
- wind en zonne energie

Kanaalweg 10, 8356 VS BLOKZIJL
Tel./fax: (0527) 29 17 43 / 29 17 20

De ZIEL van uw installatie

• HÉT WEEKBLAD VOOR BETROKKEN KERKMENSEN •

Maak nu kennis met het **Gezamenlijk Zondagsblad**

Ga naar: www.welkomindekerk.nl

Of vul de bon in:

3 MAANDEN PROBEREN VOOR MAAR € 8,95!

JA, ik wil het vernieuwde Gezamenlijk Zondagsblad drie maanden op proef voor slechts € 8,95. Daarna beslis ik of ik een abonnement neem.

Dhr. | mw. | fam. *

naam:

adres:

postcode: woonplaats:

e-mail: tel.nr.

Bank:

*Omcirkel de juiste aanhef. In envelop zonder postzegel sturen naar: Topic, Antwoordnummer 12, 7620 VP Wierden

Topic Crea

Topic Creatieve ideeën
Topic Creatieve teksten
Topic Creatieve ontwerpen
Topic Creatieve online media
Topic Creatieve offline media
Topic Creatieve Communicatie

Verrassend creatief
topic.nu

Welkom in de Kerk

Wij maken magazines: van de kerken, voor toeristen. Om hun te laten weten dat ze welkom zijn. In de omgeving en in de kerken.

Stichting Welkom in de Kerk werkt zonder winstoogmerk. U bent welkom op: www.welkomindekerk.nl

BOUWBEDRIJF G. ROOK B.V.
Vollenhove

Méér dan alleen kelderbouw!

Industrieweg 7 - 8325 DA - Vollenhove
Tel. 0527 - 24 41 00 - Fax. 0527 - 24 40 44
Web. www.rookbouw.nl Mail. info@rookbouw.nl

nieuwbouw | verbouw | woning | utiliteit
ontwikkeling | stallenbouw | betonbouw